

KONIEC
NÍZKYM
MZDÁM!

OKTÓBER 2019

*"Ukážte mi miesto s vysokými mzdami
a ja vám ukážem
rastúcu a prosperujúcu ekonomiku."*

Nick HANAUER
americký miliardár

Nielenže sa nám rodí málo detí a 300 tisíc našich krajanov odišlo do zahraničia, ale vďaka nízkym mzdám sme sa ocitli v situácii, že je problém nájsť aj upratovačku. Práve táto nízkokvalifikovaná pozícia patrí medzi pracovné miesta, ktoré je najťažšie obsadiť.

Nie každý sa vyzná v ekonomických témach. Častokrát to nedokážu ani samotní ekonómovia. Preto výrok „dajte mi troch ekonómov a ja dostanem štyri názory“ nie je ani tak vtipný, ako skôr skutočný popis reality.

V občianskom združení Pracujúca chudoba sme sa rozhodli dať dohromady túto brožúrku, aby sme vám uceleným a zrozumiteľným spôsobom vykreslili problém nízkych miezd. A nízke mzdy problém sú. Paradoxom je, že je to problém, ktorý by nemusel existovať. Na tak nízke mzdy, aké na Slovensku máme, totiž nie sú ekonomické dôvody.

Treba si uvedomiť, že zle zaplatený pracovník je zlý pracujúci, pretože nie je motivovaný podávať dobrý pracovný výkon a nie je motivovaný vo firme ostávať. Stáva sa potenciálnym fluktuantom.

Zle zaplatený pracovník je zlý daňový poplatník, pretože odvádza nízke dane.

Zle zaplatený pracovník je zlý zákazník, pretože nemá dosť peňazí na mŕňanie, nekupuje dosť tovarov a služieb od lokálnych podnikov, a tie pre nízky kúpyschopný dopyt nie sú schopné rásť.

Zle zaplatený pracovník je zlý rodič, pretože pre tesnú finančnú situáciu odkladá založenie rodiny, alebo deťom,

ktoré má, nevie poskytnúť všetko, čo by potrebovali na rozvoj svojich talentov.

Zle zaplatený pracovník je aj zlý občan, pretože nemá čas, chuť ani energiu zaoberať problémami svojho okolia, angažovať sa a aktivizovať.

A zle zaplatený pracovník je aj zlý volič, pretože ak nepociťuje perspektívu zlepšenia vlastnej životnej situácie, berie do ruky vidly a volí protestne, len aby narušil štandardné politické usporiadanie.

To kľbko problémov, frustráciu a pesimizmus, ktoré na Slovensku máme, treba odmotat' práve od nízkych miezd a zlého pracovného prostredia. Politiky a opatrenia, ktoré v pracovnej a podnikateľskej rovine vytvárame, by mali dávať odpoveď na otázku: Ako toto opatrenie pomôže akcelerovať rast miezd?

Ak si myslíme, že rast miezd sa dá urýchliť tým, že Slovensko a slovenské firmy budú viac investovať do výskumu a vývoja, mali by sme rozmýšľať nad tým, ako tieto investície zvýšiť.

Ak si myslíme, že rast miezd sa dá urýchliť cez opatrenia na úrovni EÚ, napríklad mzdovou politikou pre korporácie presúvajúce svoje dcéry v rámci štátov EÚ, mali by sme rozmýšľať a diskutovať o tom, aké opatrenia by to mali byť a s kým sa spojiť, aby sa ich podarilo presadiť.

Ak si myslíme, že by situácii pomohla likvidácia daňových rajov, musíme rozmýšľať, ako a s kým to urobiť.

Ak si myslíme, že zvyšovaniu miezd napomáha rast minimálnej mzdy, musíme zistiť, akým najrýchlejším tempom by mohla rásť a jej rast presadzovať.

Ak si myslíme, že by zvyšovaniu miezd pomohlo posilnenie kapacít a reformovanie kontrolnej činnosti inšpektorátu

práce, ktorý by mohol, napríklad, cielene kontrolovať mzdovú diskrimináciu, podľa nás o tom rozmýšľať.

Ak si myslíme, že zvyšovaniu miezd by pomohlo, aby slovenská vláda pri vyjednávaní o príchode zahraničnej investície požadovala aj istú výšku ponúkanej mzdy, nebráňme sa tomu.

Ak si myslíme, že kľúčom k vyšším mzdám sú inovácie a kvalitné vzdelanie, podľa nás sa inšpirovať Fínskom a začnime.

Ak veríme tomu, že vyššie mzdy prinesie debyrokratizácia pre podnikateľské prostredie, čo nám bráni urobiť zoznam takýchto opatrení?

Ak si myslíme, že vyššie mzdy by mal štát podporovať lepšími platmi pre svojich vlastných zamestnancov, podľa nás rozmýšľať, ako to spraviť.

Ak si myslíme, že zvyšovaniu miezd pomáha väčšia aktivizácia zamestnancov, vytvárajme opatrenia na podporu odborovej organizovanosti, alebo zvyšujeme informovanosť zamestnancov.

V tomto smere už parlament niečo urobil. Takmer pred rokom odhlasoval povinné zverejňovanie miezd v inzerátoch. S týmto nápadom sme prišli my.

Je to posun vpred v ústrety vyrovnávaniu vzťahu zamestnanec – zamestnávateľ. Informácie o platoch v inzerátoch dávajú zamestnancom do rúk schopnosť nájsť si lepšie platené miesto. Zároveň tlačia na zamestnávateľov s nižšími mzdami ponúkať vyššie sumy.

Ďalšia vec, ktorú parlament začiatkom roka 2019 urobil, bolo, že zamedzil firmám zakazovať zamestnancom baviť sa medzi sebou o svojich mzdách. Dovtedy bolo bežnou súčasťou pracovných zmlúv a pracovných poriadkov ustanovenie, podľa ktorého ste mohli byť disciplinárne riešení, ak ste

svojmu kolegovi prezradili svoju mzdu.

A teraz, v októbri 2019, sa nám podarilo do legislatívy prelobovať tretí nápad: oslobodenie pracovnoprávných sporov od súdnych poplatkov. Od 1. 1. 2020 budú pracovné súdy zadarmo. Ide o trojicu opatrení, ktoré spolu dokážu podnecovať aktivitu zamestnancov.

Napriek tomu, že je mzda výsledkom trhových síl a dohody medzi zamestnancom a zamestnávateľom, nedá sa problém nízkych miezd týmto len tak odbiť.

Po prečítaní tejto brožúrky uvidíte na tvrdých ekonomických dátach, že s výškou miezd na Slovensku nie je niečo v poriadku. Ekonomika Slovenska má už teraz na oveľa vyššiu životnú úroveň.

Politici však môžu urobiť ešte viac, než len rozmýšľať nad zákonnými opatreniami. Môžu zmeniť rétoriku. Môžu vytvárať atmosféru. Môžu ľudí motivovať, aby si pýtali viac, verejne tlačili na firmy, aby platili férové mzdy. Môžu sa stať motorom tejto témy a vytvoriť podhubie na generovanie nápadov v tejto oblasti.

Ak by ste chceli využiť možnosť spolupráce s našim združením, sme vám plne k dispozícii.

Nebudem už zdržiavať, otočte list a sami si urobte obraz, v akej sme situácii.

Milan KURUC

zakladateľ občianskeho združenia
Pracujúca chudoba

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Najprv sa na mzdy pozrime v základných číslach. V roku 2018 dosiahla priemerná mzda na Slovensku 1013 eur, čo je v čistom len 773 eur. Túto mzdu na Slovensku nedosahuje 60 percent zamestnancov.

Keď si zoberiete, že na Slovensku sme mali ku koncu júna takmer 2 400 000 zamestnancov, potom **mzdu 773 eur v čistom nedosahuje 1 440 000 zamestnancov.**

Medián je zas trošku iná kategória. Posledný známy údaj je z roku 2018, kedy bol medián 938 eur v hrubom, čo je v čistom 718 eur. Medián je číslo, ktoré vám pracujúcich rozdeľuje na dve polovice. To znamená, že jedna polovica zamestnancov v roku 2018 zarobila do 938 eur (718 v čistom) a druhá polovica zarobila viac ako 938 eur (718 eur v čistom).

Minimálna mzda je v roku 2018 vo výške 520 eur (429 eur v čistom). Aj keď nám minimálna mzda rastie najrýchlejšie v histórii, **bolo by potrebné urobiť skok**, ktorý urobili Slováci v roku 2010, kedy **zvýšili minimálnu mzdu o 137 eur.**

Odpovedzte si, či priemerná alebo mediánová mzda (o minimálnej ani nehovorím) sú sumy, z ktorých sa dá na Slovensku plnohodnotne vyžiť. Žartujem. To bola len rečnícka otázka. Nedá.

PRIEMERNÁ A MINIMÁLNA HRUBÁ MZDA NA SLOVENSKU

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 za 1. až 2. kvartál
PRIEMERNÁ MESAČNÁ MZDA V EUR (BRUTTO)	745 €	769 €	786 €	805 €	824 €	858 €	883 €	912 €	954 €	1.013 €	1.062 €
MINIMÁLNA MESAČNÁ MZDA V EUR (BRUTTO)	296 €	308 €	317 €	327 €	338 €	352 €	380 €	405 €	435 €	480 €	520 €
%-TUÁLNY PODIEL MINIMÁLNEJ MZDY VOČI PRIEMERNEJ MZDE	40 %	40 %	40 %	41 %	41 %	41 %	43 %	44 %	46 %	47 %	49 %

MEDIÁN NA SLOVENSKU

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MEDIÁN NA SLOVENSKU	703 €	718 €	756 €	775 €	818 €	874 €	938 €
% MINIMÁLNEJ MZDY VOČI MEDIÁNU	47 %	47 %	47 %	49 %	50 %	50 %	51 %

MINIMÁLNA MZDA - ZROJ: EUROST; PRIEMERNÁ MZDA A MEDIÁN - ZROJ: STATISTICS.SK

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Pozrite si porovnanie minimálnych miezd v rámci EÚ. Štáty, ktoré nemajú celoštátnu minimálnu mzdu, ako napríklad Rakúsko, majú minimálne mzdy riešené inak. Napríklad Rakúsko má odvetvové minimálne mzdy a od roku 2020 by každé odvetvie v Rakúsku malo začínať s minimálnou mzdou 1500 eur.

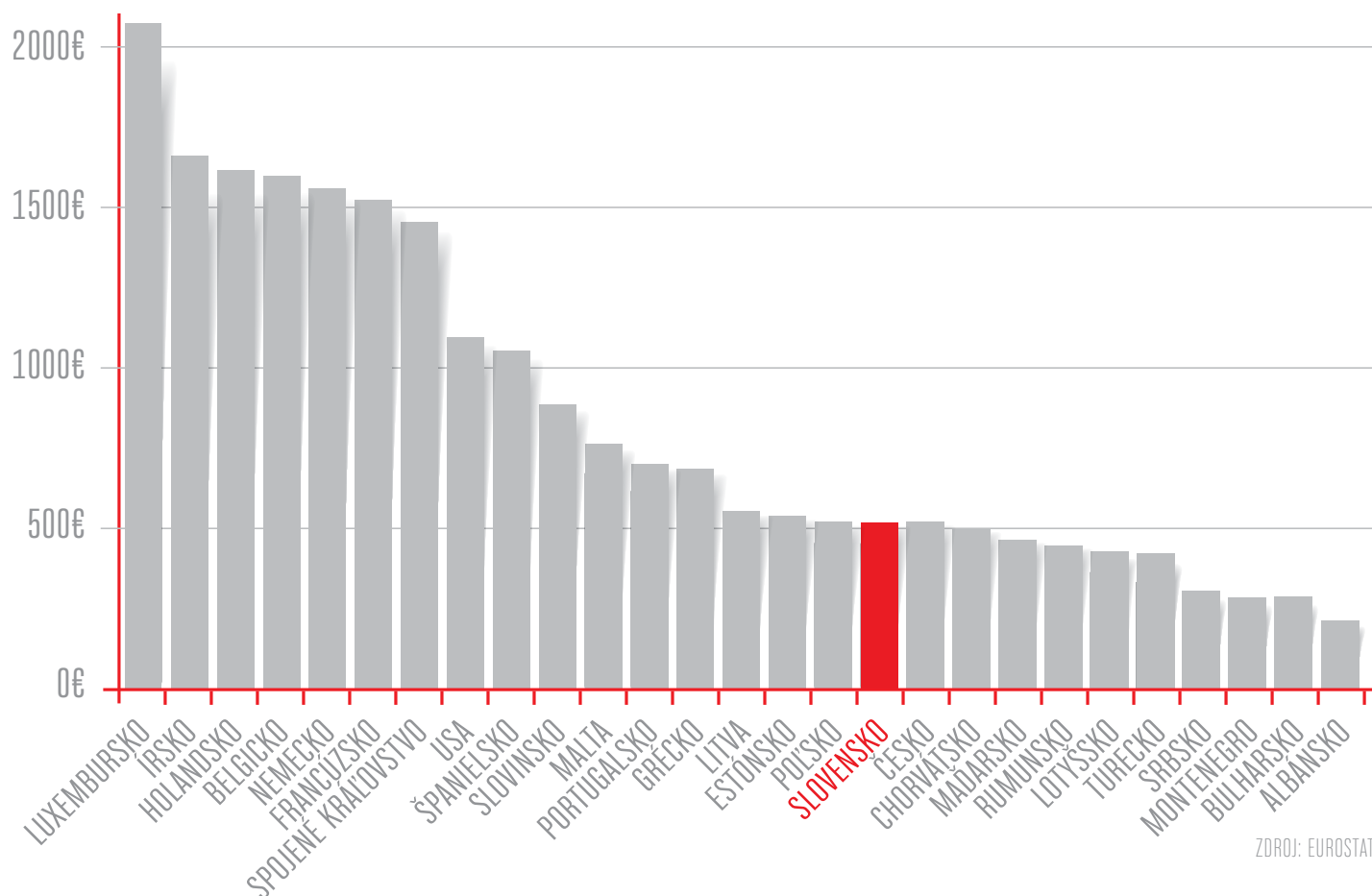
V porovnaní s EÚ patríme medzi krajiny s nízkou minimálnou mzdou. Môžeme sa zatiaľ pýšiť aspoň tým, že máme vyššiu minimálnu mzdu ako Česi alebo Maďarsko. Lepšie sú na tom však Estónci, ktorí v roku 2019 majú minimálnu mzdu vo výške 540 eur, alebo Poliaci s minimálnou mzdou 523 eur.

Slovinsko, ktoré má podobnú štruktúru ekonomiku a podobnú výkonnosť má v roku 2019 minimálnu mzdu 886 eur. Slovinci v roku 2010 urobili skok vo zvýšení minimálnej mzdy z 597 eur na 734 eur a potom ju aj ďalej pozvoľna zvyšovali.

MINIMÁLNA MESAČNÁ HRUBÁ MZDA (V PPS)

ROK: 2019

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

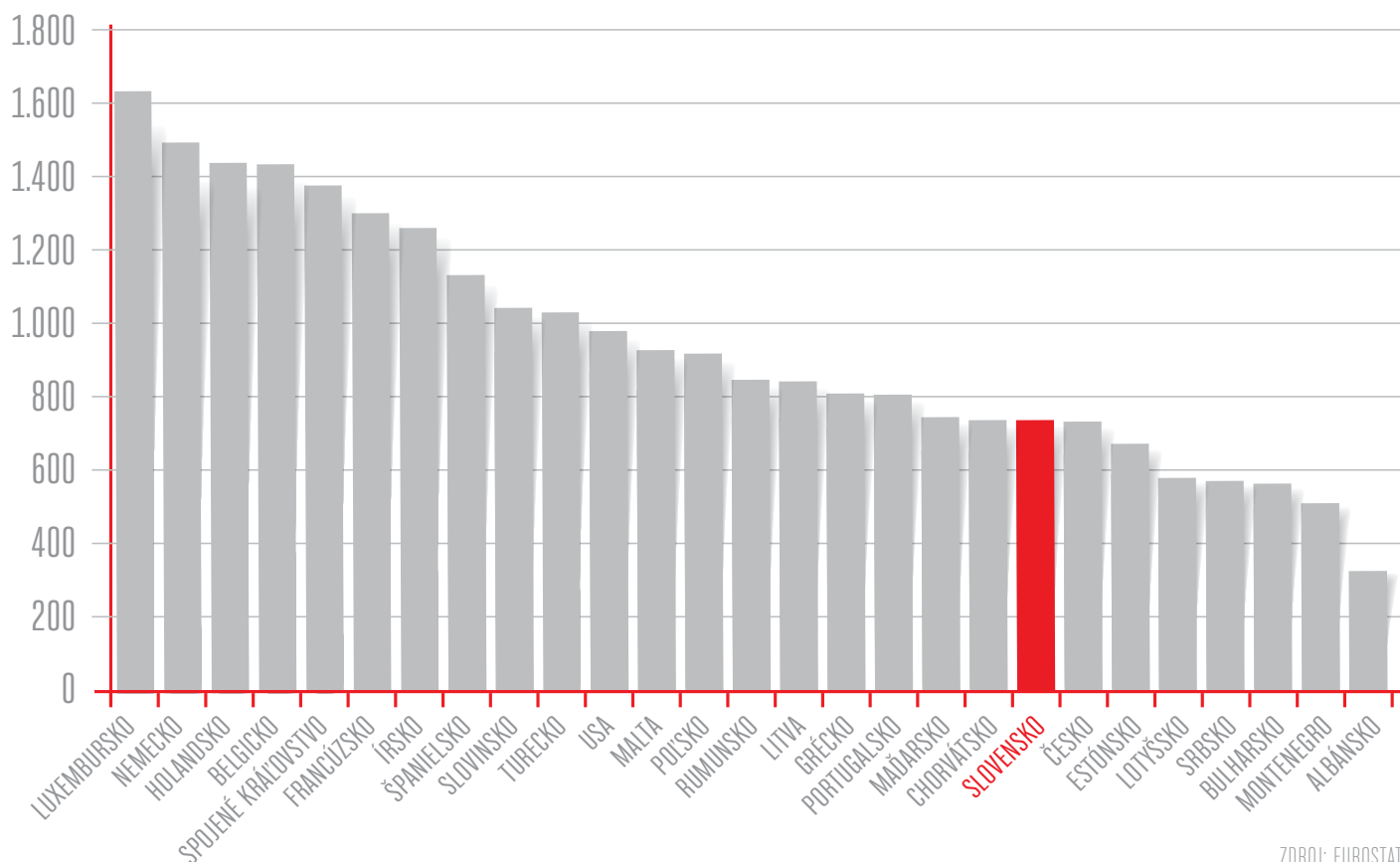
2019

Ako ale vyzerajú minimálne mzdy, keď zohľadníme cenové hladiny v jednotlivých štátoch? V takom prípade vychádza naša minimálna mzda vyššia ako tá estónska, aj keď ju Estónci majú v roku 2019 o 20 eur nominálne vyššiu. No na druhej strane sme na tom zrazu horšie ako Maďari, ktorí majú minimálnu mzdu v nominálnom vyjadrení nižšiu. Po zohľadnení cenovej hladiny ju však majú vyššiu. Rozdiel medzi nami a Poliakmi sa ešte viac prehĺbil. A Slovinci sú stále ďaleko pred nami.

MINIMÁLNA MESAČNÁ HR. MZDA PO ZOHĽADNENÍ CENOVÝCH HLADÍN (V PPS V EUR)

ROK: 2019

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Tu vidíte porovnanie priemerných miezd v rámci EÚ a tretích krajín za rok 2018.

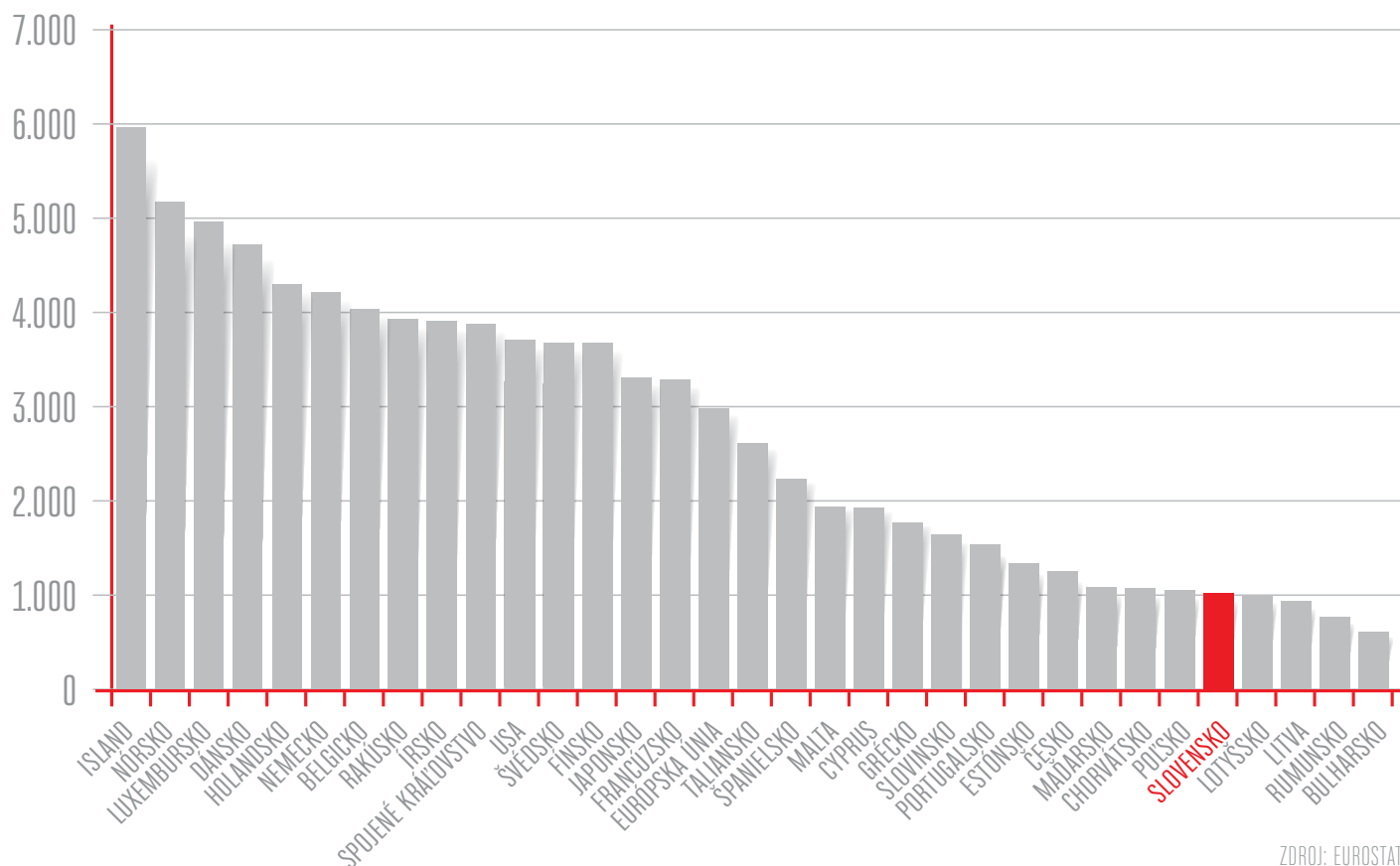
Vo výške priemernej mzdy sme niekde pri konci. Za nami je už len Lotyšsko, Litva, Rumunsko a Bulharsko. Jednoducho, naši zamestnanci patria medzi najmenej zarábajúcich zamestnancov v rámci EÚ.

Predbehli nás aj Estónci, Poliaci, dokonca Chorváti, pritom tieto krajiny majú nižšiu produktivitu práce ako máme my. Slovinci, naopak majú veľmi podobnú produktivitu práce ako máme my: v jednom roku máme vyššiu produktivitu my, v jednom oni. No pozrite na ich priemernú mzdu. V roku 2018 mali Slovinci priemernú mzdu 1639 eur, my 1013 eur.

PRIEMERNÁ HRUBÁ MESAČNÁ MZDA (V EUR)

ROK: 2018

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Dobre, ale aby sme boli korektní, je treba v rebríčku priemerných miezd zohľadniť aj cenovú hladinu tej-ktorej krajiny. Ako to vyzerá potom? Iba horšie. Po zohľadnení cenovej hladiny, sme ostali stále na konci, a navyše nás predbehlo ešte aj Rumunsko.

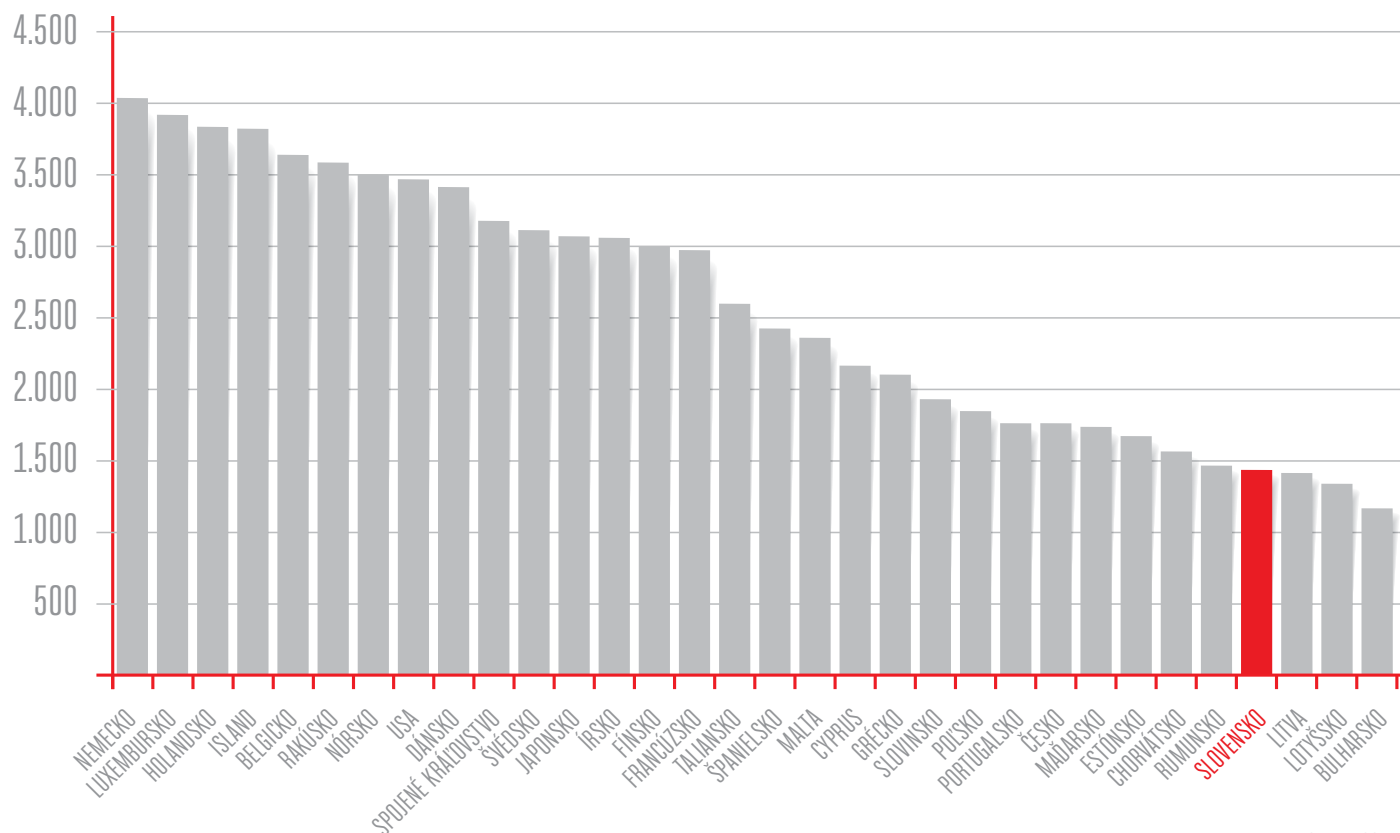
Pred nami sú Maďari, Estónci, Chorváti, Poliaci - všetky tieto štáty, majú nižšiu produktivitu práce, no vyššie mzdy. Slovinci a Česi majú porovnateľnú produktivitu, no najvyššiu mzdu spomedzi krajín strednej a východnej Európy.

Je preto absurdné, keď Slováci dokola počúvajú, že vyššie mzdy im zabezpečí hlavne vyššia produktivita. Nie je to celá pravda. Krajiny s nižšou produktivitou majú dokázateľne vyššie mzdy. Problém teda nie je len v produktivite práce.

PRIEMERNÁ HRUBÁ MESAČNÁ MZDA PREPOČÍTANÁ NA KÚPYSCHOPNOŠŤ (V PPS, V EUR)

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Doteraz sme porovnávali priemerné mzdy. Nieкто by mohol namietat', že v tom nevidíme odvody zamestnávateľa. Tak sa teda pozrime na celkové náklady práce, kde sú zohľadnené aj odvody zamestnávateľa a zároveň sú v týchto nákladoch práce zohľadnené aj cenové hladiny jednotlivých štátov.

Čo uvidíme?

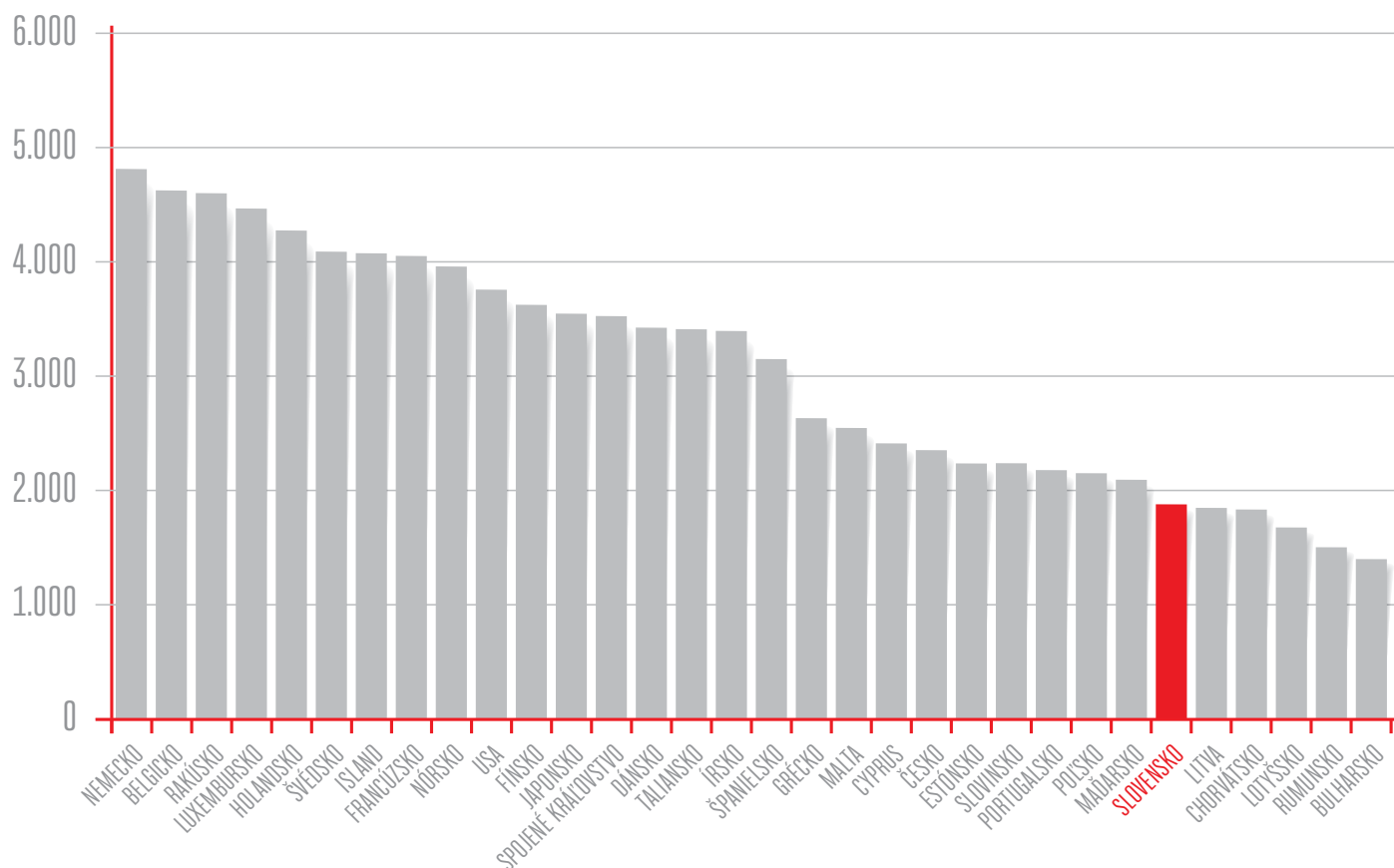
No, že sme na tom opäť ako jedni z najhorších. Aj po zohľadnení daňovo-odvodového zaťaženia máme jedny z najnižších nákladov práce. Pred nami sú všetky krajiny V4, Estónsko.

Patríme medzi krajiny s najlacnejšou pracovnou silou. Ak by sa mzdy v krajine zvýšili aj zásadnejším spôsobom, stále by sme boli pre investorov krajina s lacnou pracovnou silou.

PRIEMERNÁ CELKOVÁ CENA PRÁCE PREPOČÍTANÁ NA KÚPYSCHOPNOŠŤ (V PPS, V EUR)

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

Tak aké je valstne naše daňovo-odvodové zaťaženie práce. Každý rok vydáva OECD štúdiu s názvom Taxing Wages, kde porovnáva daňovo - odvodové zaťaženie v rámci všetkých krajín OECD. V rámci tohto rebríčka sme krajina s 12. najväčším daňovo-odvodovým zaťažením práce. Vyššie zaťaženie má:

1. Fínsko	4. Slovinsko	7. Rakúsko	10. Nemecko
2. Lotyšsko	5. Česká republika	8. Francúzsko	11. Belgicko
3. Švédsko	6. Maďarsko	9. Taliansko	

O niečo menšie zaťaženie práce, no veľmi podobné, má Portugalsko, Grécko, Španielsko, Litva.

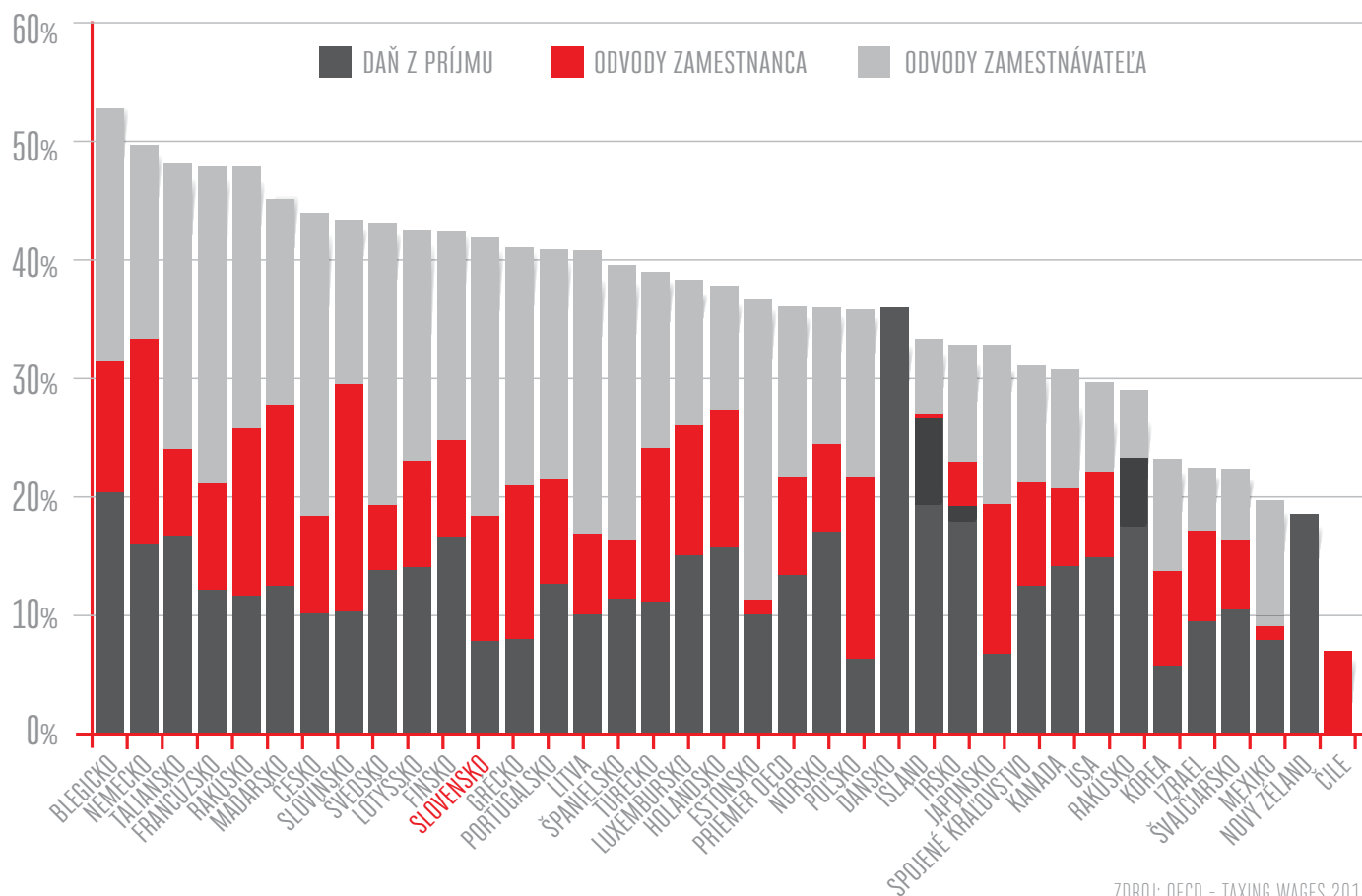
Hystéria o výške daňovo-odvodového zaťaženia nezodpovedá realite. Dôchodky a zdravotníctvo treba z niečoho financovať. Vo výške daňovo-odvodového zaťaženia sa nijak špeciálne nevymykáme tomu, ako to funguje v ostatných krajinách. Problém teda nie sú odvody, ale nízke mzdy.

Možno iba uvažovať nad znížením odvodového zaťaženia pre nízkopríjmové skupiny. No potom treba domyslieť, odkiaľ dofinancujeme výpadok na zdravotnom a sociálnom poistení.

DAŇOVO-ODVODOVÉ ZAŤAŽENIE

DAŇ Z PRÍJMU + ODVODY ZAMESTNANCA + ODVODY ZAMESTNÁVATEĽA AKO % Z CELKOVÝCH NÁKLADOV PRÁCE (ROK 2018)

ZDROJ: OECD - TAXING WAGES 2017

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Práve sme sa dostali k zásadnému grafu. Tu sa ukazuje, prečo sú u nás mzdy také malé, aj napriek tomu, že produktivita práce je relatívne vysoká. Podiel miezd na HDP. Kým u nás na mzdy z vyprodukovaného HDP ide 41,1 percenta, v civilozvaných západných krajinách je to minimálne polovica. V Švajčiarsku dokonca takmer 60 percent.

Západné krajiny teda nielenže upečú oveľa väčší koláč HDP, ale ešte aj väčšiu časť z neho dávajú na mzdy..

Inými slovami, na západe si z vyprodukovanej produkcie nechávajú podniky menšiu časť ako u nás. Kým my dávame na mzdy 41,1 % z nášho HDP, Slovinci dávajú takmer 50 %. To je možno dôvod, prečo malo Slovinsko priemernú mzdu v októbri 2019 vo výške 1737 eur a my necelých 1101 eur.

Peniaze v ekonomike sú, ale akosi sa nedostávajú k tým, ktorí ich pomohli vyprodukovať - k zamestnancom.

PODIEL MIEZD NA HDP (2018)

ZDROJ: EUROSTAT

SLOVÁCI V ROKU **2018** VYPRODUKOVALI
89,7 MILIÁRD EUR. NAŠI ZAMESTNANCI
Z TOHO DOSTALI 41,1 %

VO ŠVAJČIARSKU JE TO 58,7%

V NEMECKU JE TO 52,9%

VO FRANCÚZSKU JE TO 52,4%

V BELGICKU JE TO 49,6%

V RAKÚSKU JE TO 48,0%

V HOLANDSKU JE TO 47,7%

V CHORVÁTSKU JE TO 46,0%

V ČESKU JE TO 43,0%

NA ISLADE JE TO 55,1%

V DÁNSKU JE TO 52,4%

V SLOVINSKU JE TO 49,9%

V ESTÓNSKU JE TO 48,5%

VO ŠVÉDSKU JE TO 47,8%

V NÓRSKU JE TO 46,4%

V MAĎARSKU JE TO 43,5%

V POĽSKU JE TO 39,3%

Možno ešte lepší ukazovateľ, ako podiel miezd na HDP, je podiel miezd na vyprodukovanej pridanej hodnote.

Tento ukazovateľ presnejšie vystihuje, ako sa o vyprodukovanú hodnotu delia firmy so svojimi zamestnancami.

Kým u nás si 54 % z vyprodukovanej hodnoty necháva firma a 46 percent rozdelí zamestnancom na mzdách, na západe je tento pomer zásadne opačný.

V takom Švédsku, Dánsku, Švajčiarsku, alebo vo Francúzsku si firma z vyprodukovanej hodnoty necháva 40 %, prípadne menej a zvyšok dá zamestnancom vo forme miezd. V Slovinsku to isté: firma si nechá 43 % a zvyšných 57 % rozdelí zamestnancom na mzdách.

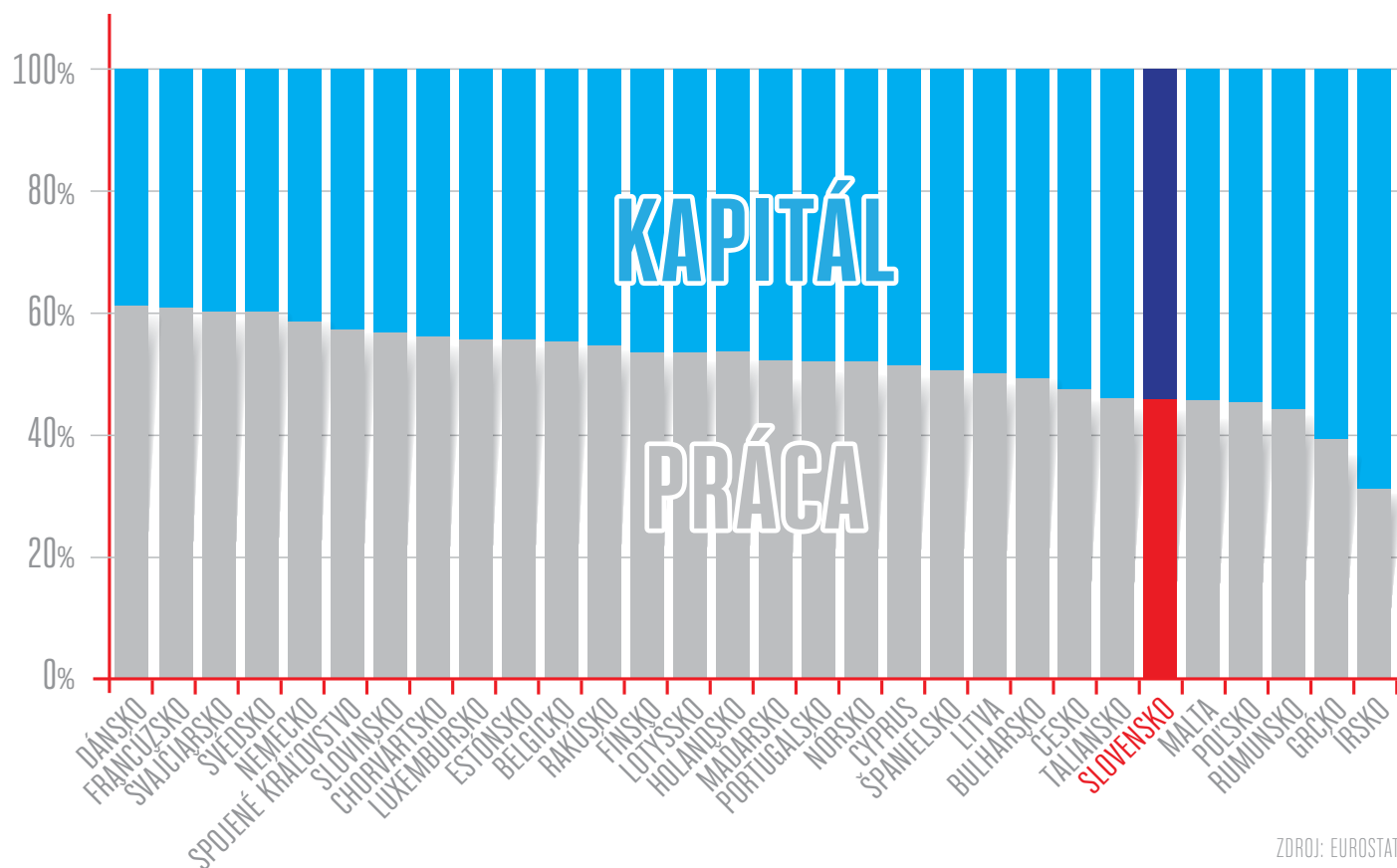
Írsko je v tomto prípade štatistickou anomáliou, keďže presun ziskov nadnárodných firiem do tohto štátu umelo nafukuje írske HDP.

Každopádne sme v rozdelení vyprodukovanej hodnoty na konci rebríčka a podľa výpočtov Inštitútu finančnej politiky, ktoré použilo inú metodiku ako Eurostat, sme na tom úplne najhoršie. V rozdeľovaní medzi zamestnancov a firmy sme podľa IFP na konci.

ROZDELENIE PRÍJMOV Z HRUBEJ PRIDANEJ HODNOTY MEDZI PRÁCU A KAPITÁL

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Toto je zaujímavý graf.

Ide o porovnanie produktivity práce medzi krajinami V4, Slovinskom, Estónskom, Chorvátskom, Rakúskom a Nemeckom s priemerom EÚ.

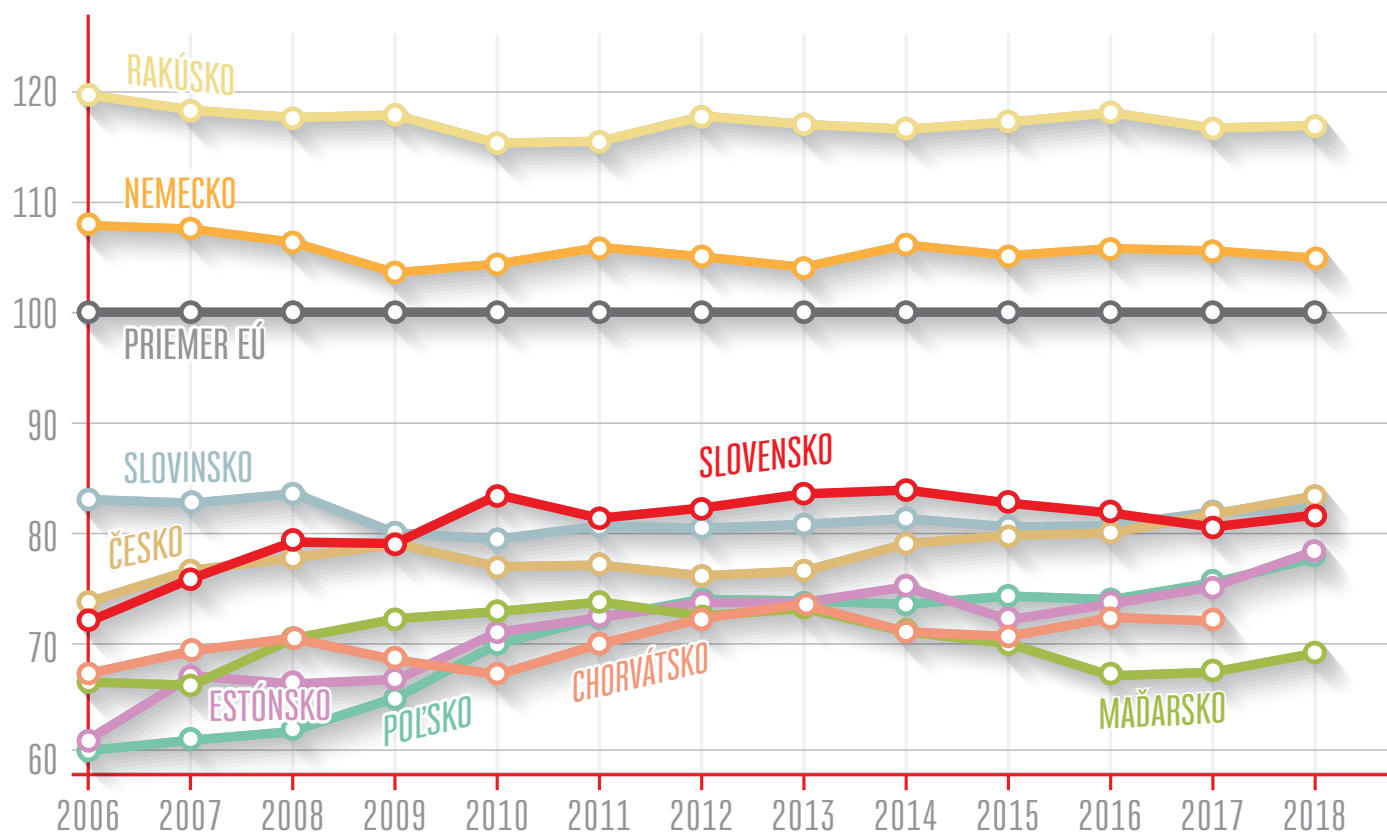
V rámci krajín V4, Estónska a Chorvátska sme na tom suverénne najlepšie. Sme jednoducho veľmi produktívny národ. So Slovinskom sa v tomto porovnaní o prvé miesto doťahujeme. Ešte minulý rok sme na tom boli lepšie ako Slovinci, teraz sú o pár desatín na tom lepšie oni.

Nech je ako chce, môžeme sa pýšiť produktivitou práce koľko chceme, ale mzdy po zohľadnení cenových hladín máme zo všetkých krajín najnižšie.

PRODUKTIVITA PRÁCE V EÚ V % (V PPS)

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Nízke mzdy, nízke úspory a vysoké dlhy.

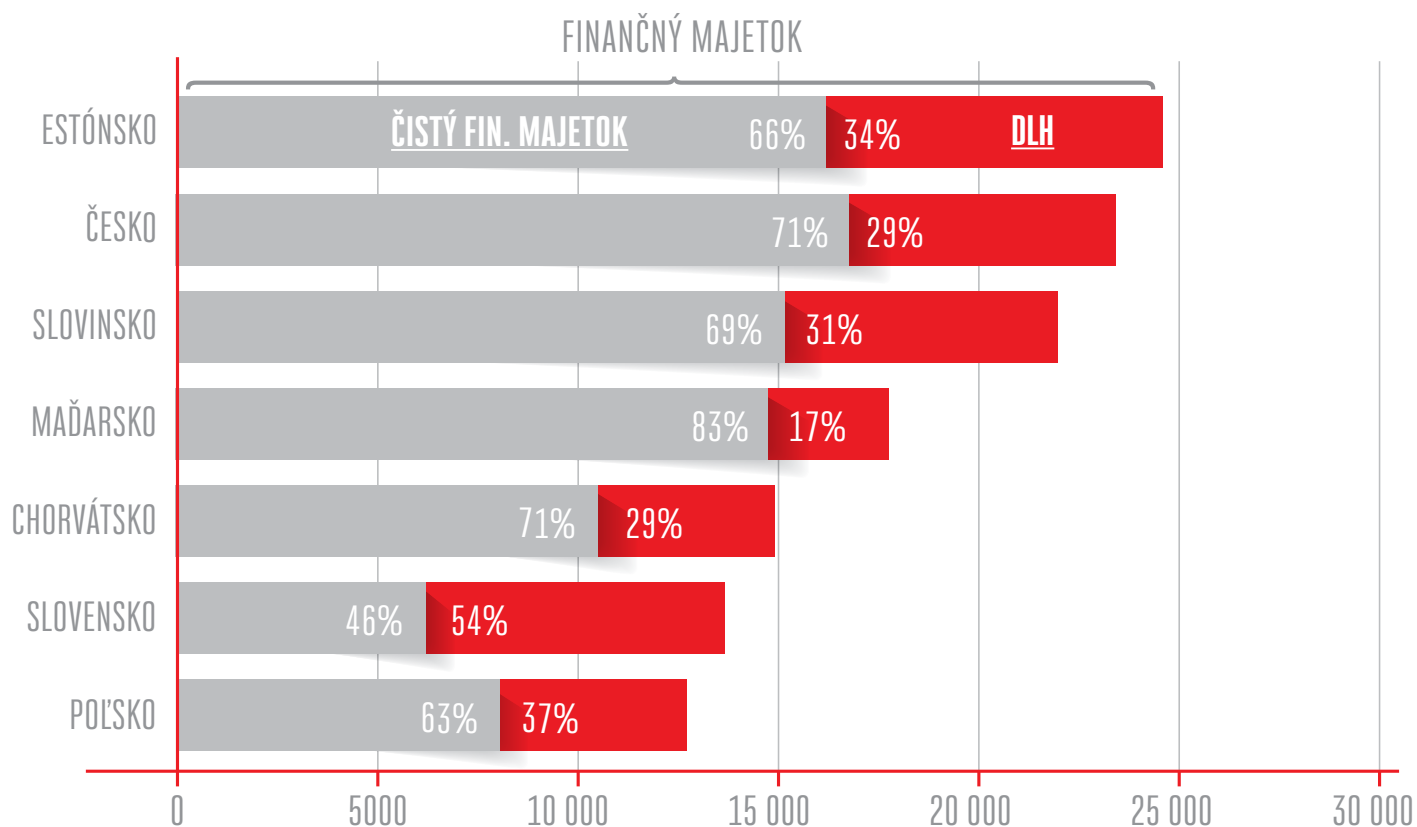
Finančná skupina Allianz vydáva každý rok publikáciu Allianz Global Wealth report. Toto je správa za rok 2018. Z nej vychádzame, ako inak, zase suverénne najhoršie. Kým priemerný Slovák má našetrených 6255 eur, priemerný Čech 16758. Vo všetkých porovnávaných štátoch má ich priemerný obyvateľ vyššie úspory ako dlhy. Len Slováci majú vyššie dlhy ako úspory. Ešte v roku 2016 to tak nebolo.

Vtedy mali Slováci dlhy približne rovnako veľké ako úspory. Patríme ku krajinám s rýchlo rastúcim zadlžovaním. Netreba sa tomu čudovať, ide o logický dôsledok nízkych príjmov slovenského obyvateľstva a neexistencie bytovej politiky, ktorá doslova núti slovenských občanov zatažovať sa hypotékami na predraženom trhu s bývaním. A tento rebríček je len ďalším uhlom pohľadu na reálnu finančnú situáciu bežného slovenského občana.

FINANČNÝ MAJETOK, ČISTÝ FINANČNÝ MAJETOK A DLH NA OBYVATEĽA (V EUR)

ROK: 2018

ZDROJ: ALLIANZ GLOBAL WEALTH REPORT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Že **prepojenie produktivity a miezd nie je úplne priamočiare**, ukazuje aj tento, na prvý pohľad komplikovaný graf.

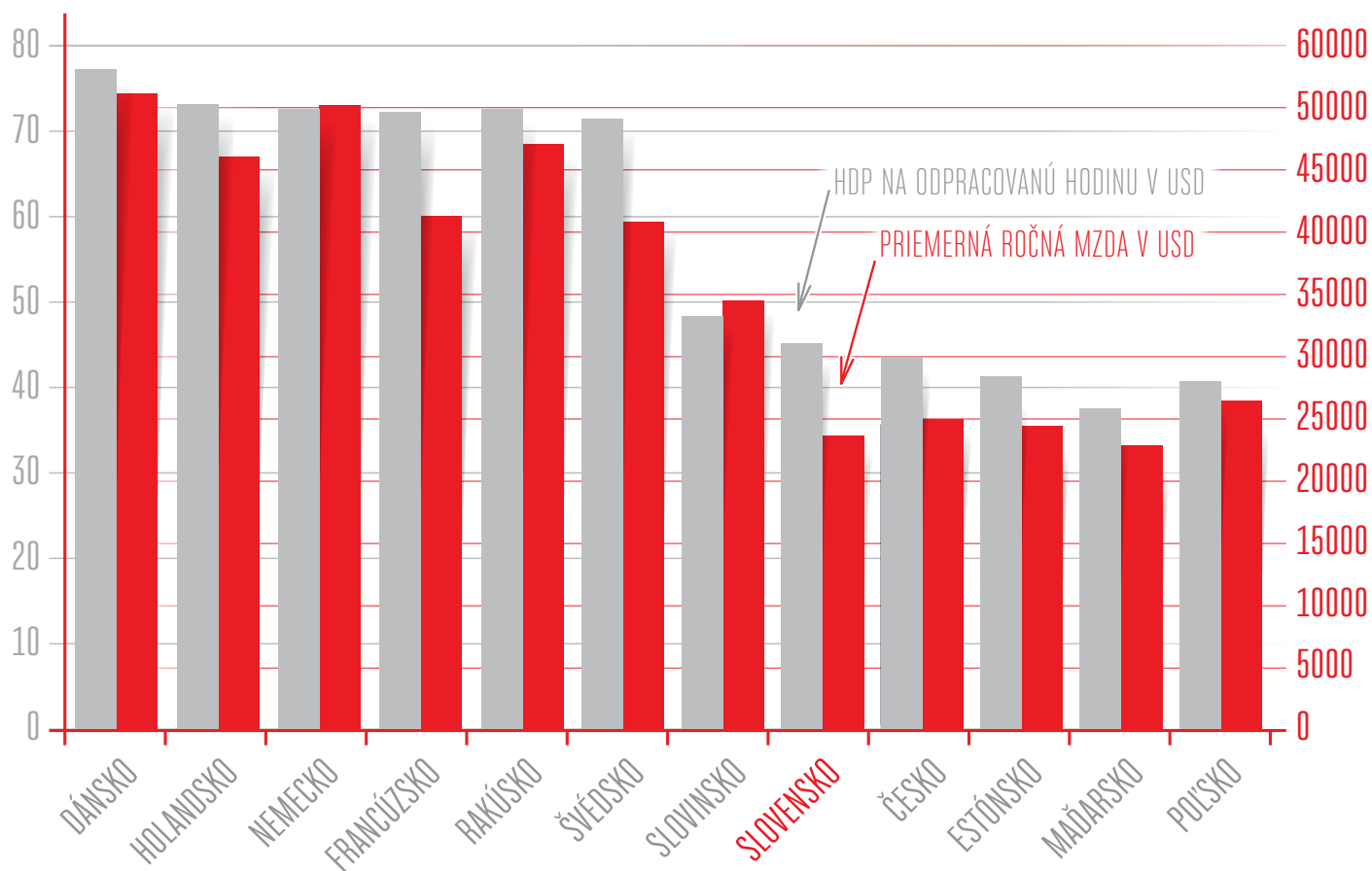

Stačí sa však znovu pozrieť na Slovinsko a Slovensko.

Kým my máme HDP na odpracovanú hodinu vyššie, ale mzdy nižšie, Poliaci majú HDP na odpracovanú hodinu nižšie, ale mzdy majú vyššie.

HDP NA ODPRACOVANÚ HODINU VS. PRIEMERNÁ ROČNÁ MZDA (V USD, V PPS)

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Ak niekto tvrdí, že musíme pracovať viac, aby sme viac vyprodukovali, tiež nehovorí pravdu. **Takáto priama úmera neexistuje.**

Zase jednoduché porovnanie.

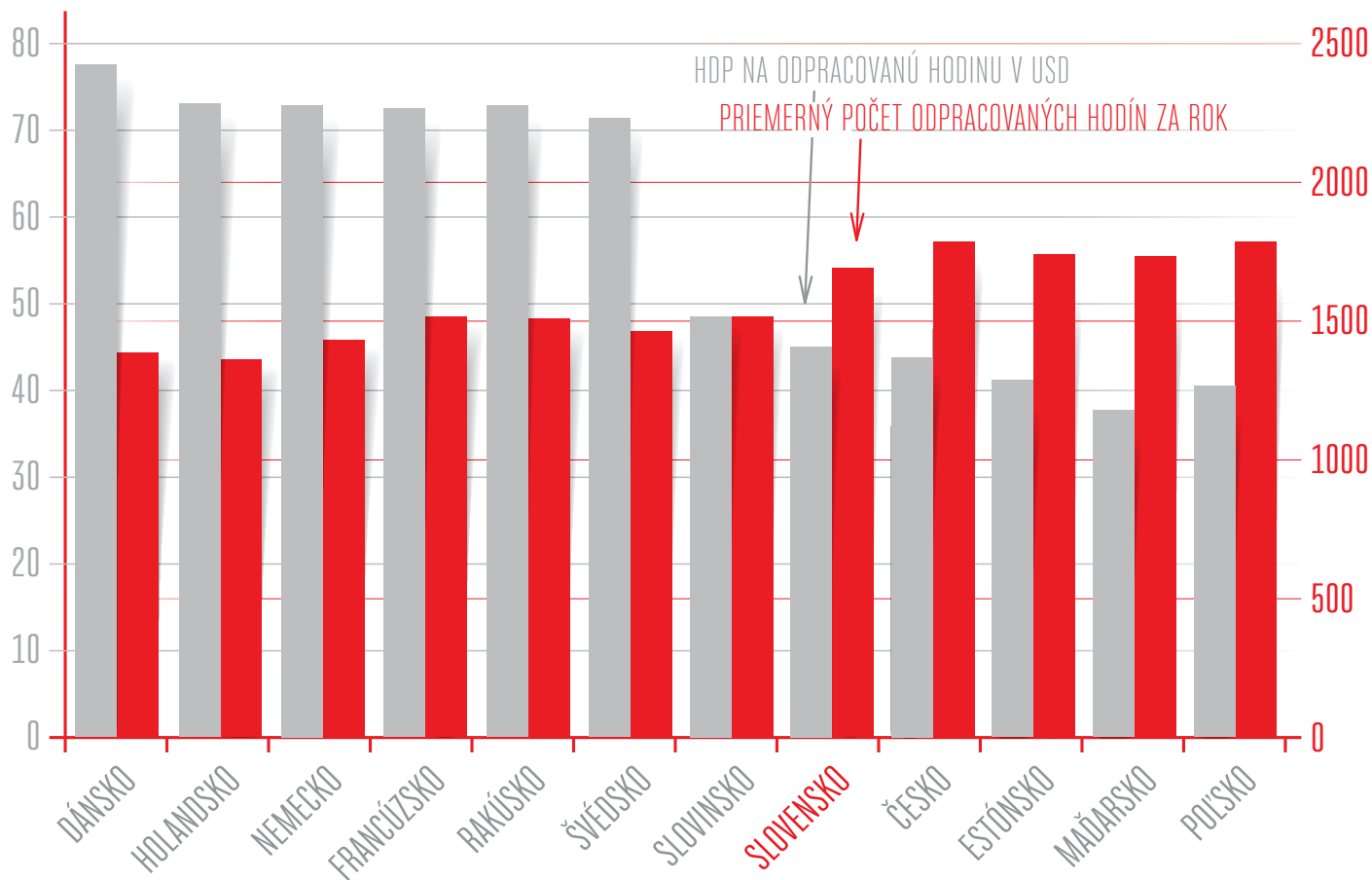
Slovensko má vyšší počet odpracovaných hodín ako Slovinsko, no HDP na odpracovanú hodinu máme nižšie.

Nemci majú napríklad najmenej odpracovaných hodín, a HDP na odpracovanú hodinu majú jedno z najvyšších.

HDP NA ODPRACOVANÚ HODINU VS. PRIEMERNÝ POČET ODPRACOVANÝCH HODÍN

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Ak vás zaujíma rozloženie miezd v našej ekonomike, tak toto je ten správny graf. Sleduje, koľko ľudí pracujúcich na plný pracovný úväzok zarába uvedenú hrubú mzdu.

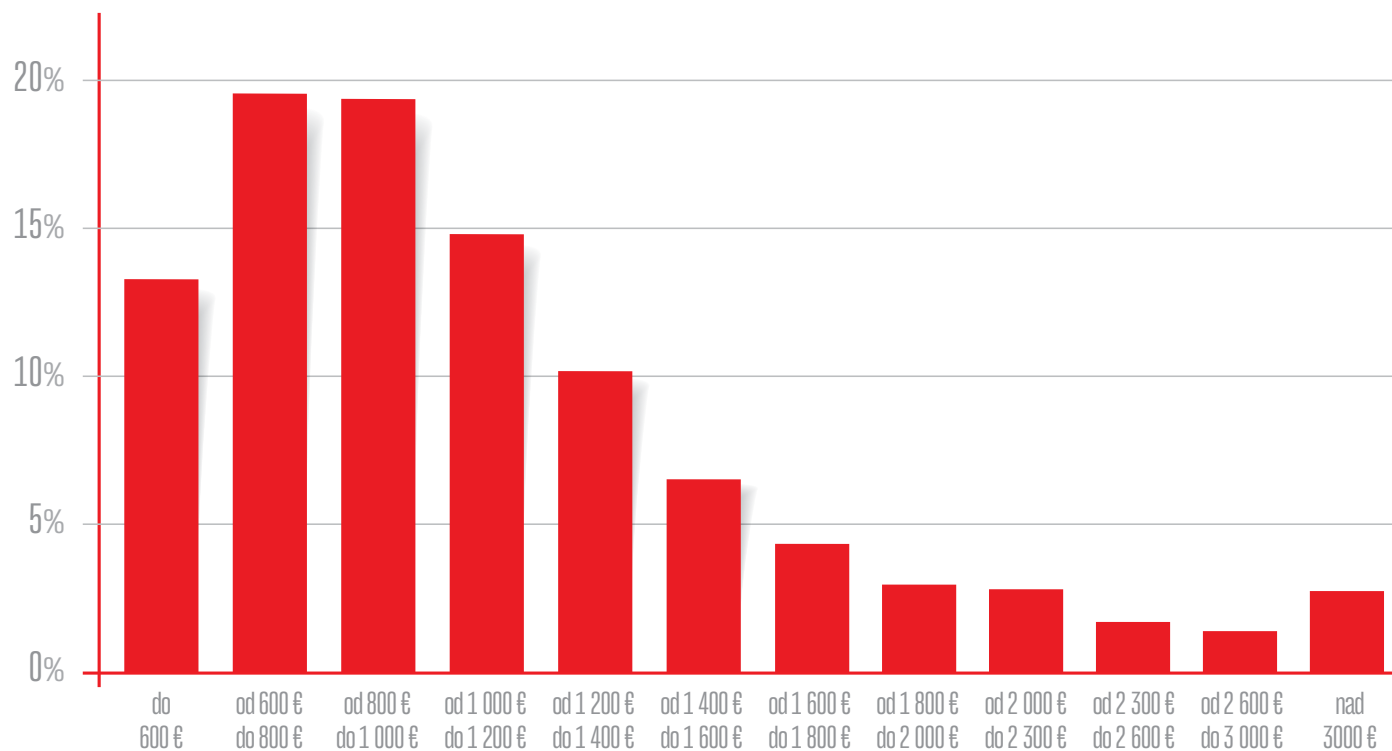
Ako ste možno predpokladali, najviac ľudí sa pohybuje v pásme od 600 do 1000 eur. Nad 1400 eur v hrubom nemá mzdu u nás 80 percent ľudí. 1400 euro v hrubom je 1043 eur v čistom a až toto je suma, ktorá sa dá považovať za príjem, pri ktorom sa človeku už ľahšie dýcha.

PRACUJÚCA CHUDOBA

POČET ZAMESTNANCOV V DANOM MZDOVOM PÁSME

ROK: 2018

ZDROJ: ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

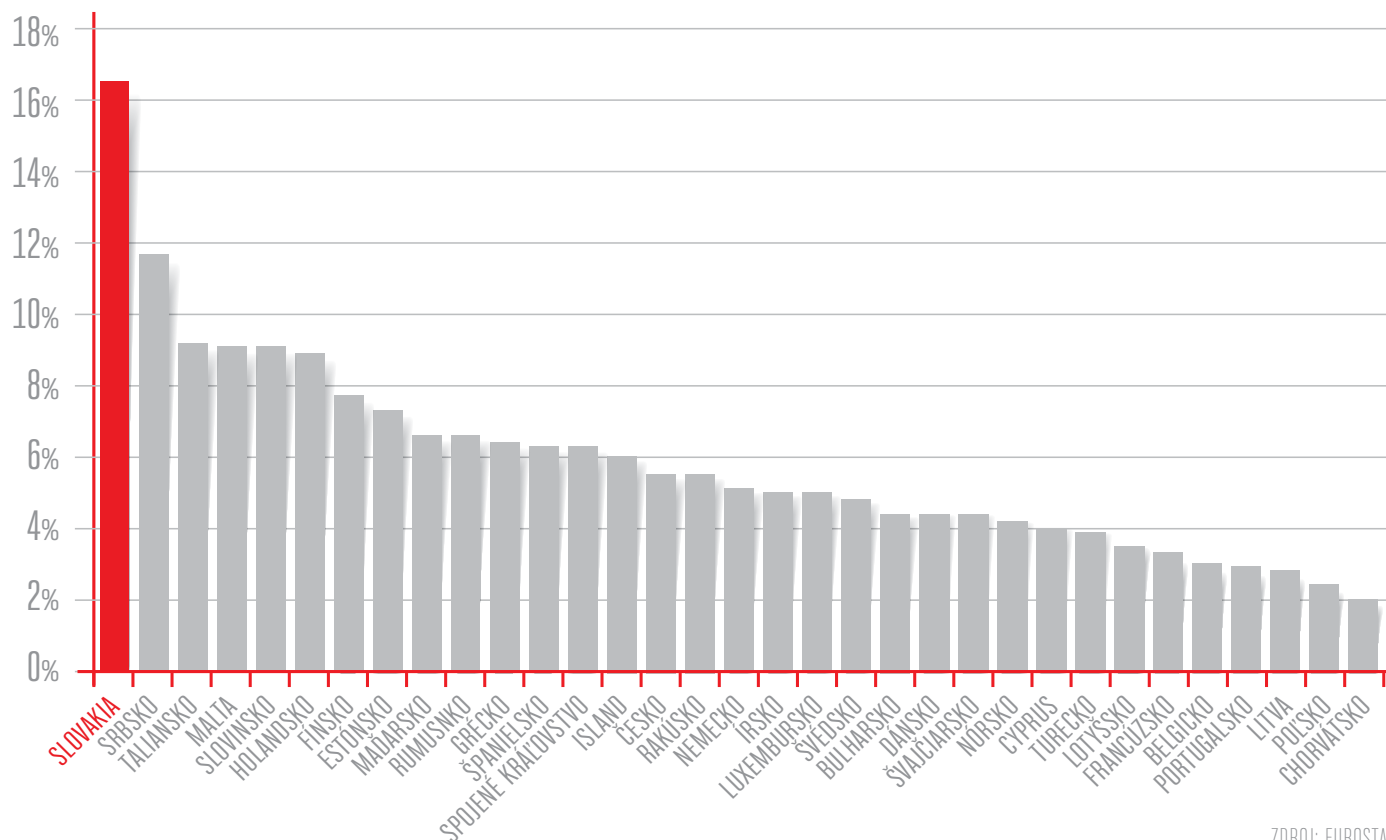
Nízke mzdy, nízke úspory, vysoké dlhy, neférové rozdelenie vyprodukovanej hodnoty, vysoké pracovné tempo a ešte aj práca v noci. V rámci EÚ pracujú v noci najviac Slováci. Až 16,5 percenta Slovákov pravidelne pracuje v noci. Pritom bolo už viackrát dokázané, že práca v noci zvyšuje riziko kardiovaskulárnych chorôb, cukrovky a mŕtvice. Druhí za nami z krajín z EÚ je Malta a Taliansko, ale len takmer s polovičným podielom zamestnancov pracujúcich v noci. Máme viac zamestnancov pracujúcich v noci než má Srbsko.

PRACUJÚCA CHUDOBA

PODIEL ZAMESTNANCOV PRACUJÚCICH V NOCI

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

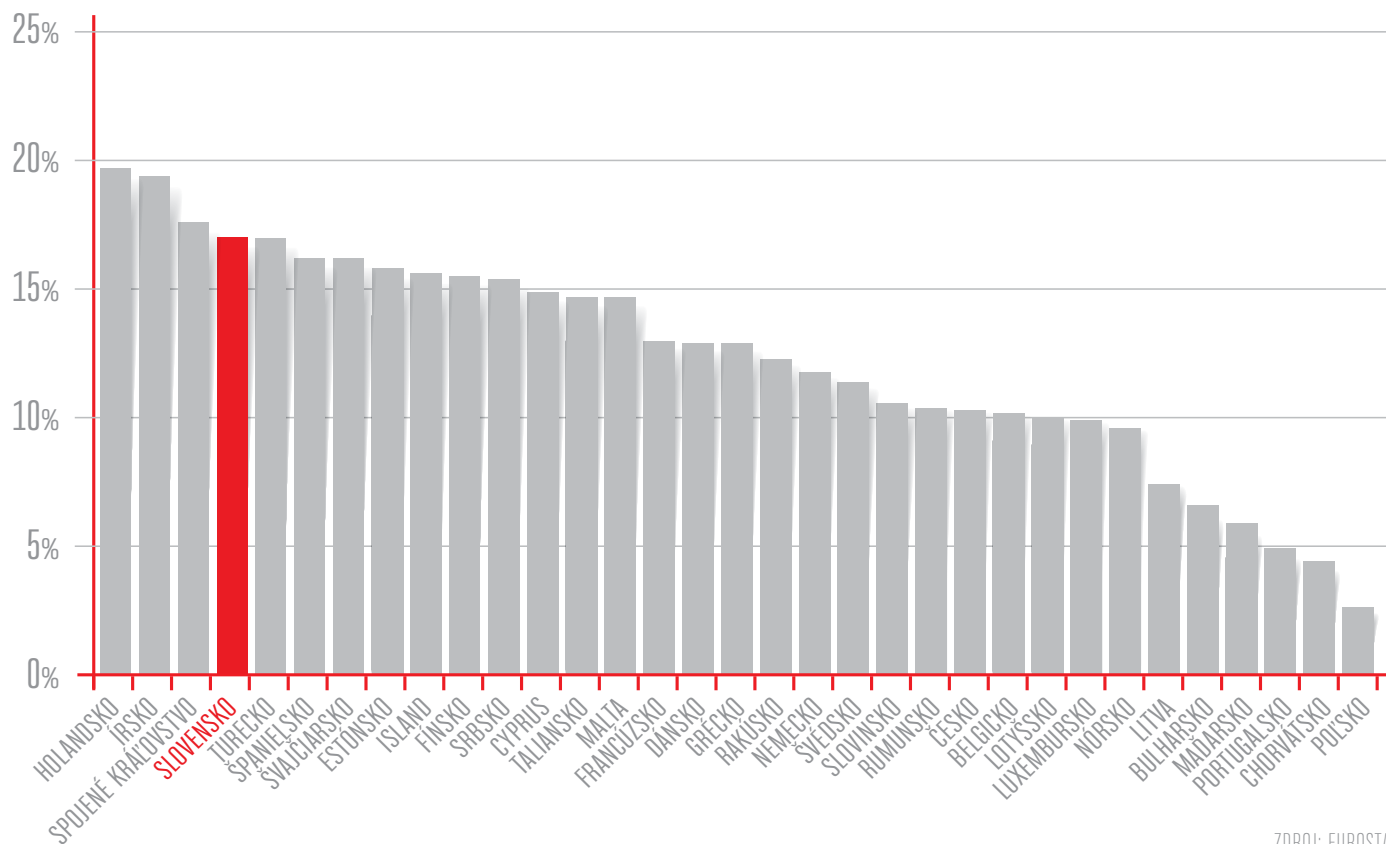
2019

Nezaostávame ani v popredných priečkach rebríčka práce v nedeľu.

PODIEL ZAMESTNANCOV PRACUJÚCICH V NEDEĽU

ROK: 2016

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

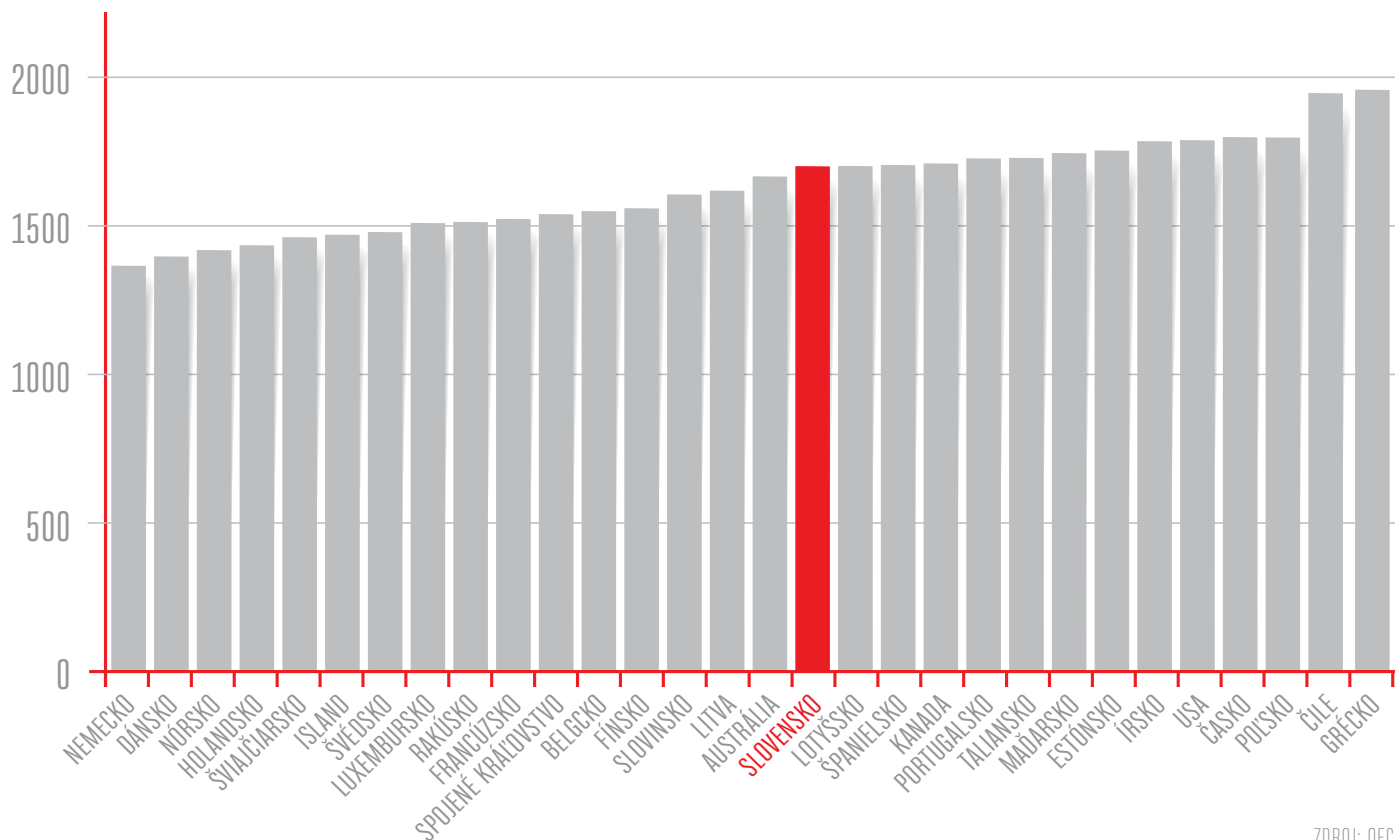
V počte odpracovaných hodín na tom tiež nie sme práve najlepší. To, čo Nemec odpracuje za 10 rokov, Slovák stihne za 8 rokov.

Viac odpracovaných hodín neznamená vyššiu produktivitu práce. Takáto kauzálna súvislosť neexistuje. Naopak, štáty s najmenším počtom odpracovaných hodín (Nemecko, Dánsko, Nórsko, Holandsko a ďalšie) majú najvyššiu produktivitu práce.

POČET ODPRACOVANÝCH HODÍN NA ZAMESTNANCA

ROK: 2018

ZDROJ: OECD

Tento graf ukazuje, že krajiny, **kde ľudia menej pracujú, majú vyššiu produktivitu práce**. Na základe tejto krivky síce nemôžeme tvrdiť, že príčinou vysokej produktivity je práve menej odpracovaných hodín, no na druhej strane tento graf naznačuje zaujímavú koreláciu.

Slovensko je známe tým, že naši zamestnanci odpracujú **veľmi veľa nadčasov**. Koľko ich v skutočnosti je, sa len tak nedozvieme, pretože **nie všetky nadčasy sa evidujú**, a už zďaleka **nie všetky nadčasy sú zaplatené**.

Pri pohľade na tento graf je tlak zamestnávateľov na čo najväčší počet hodín strávených v práci defakto šílenosťou.

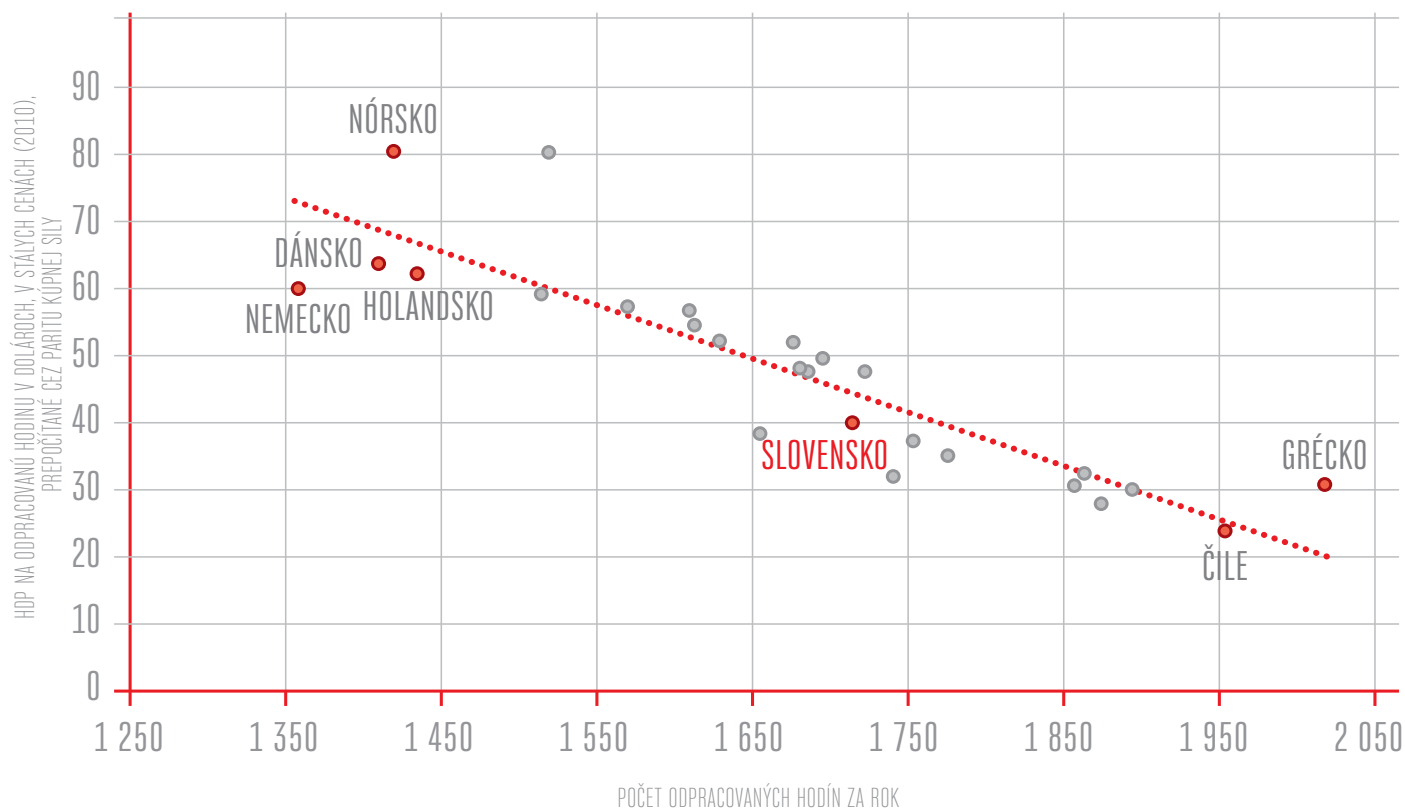

Vyššiu produktivitu negeneruje nekonečné množstvo hodín strávených v práci, ale, napríklad aj investície do výskumu a vývoja, investície do vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie. V oboch týchto oblastiach však dosahujeme priam mizerné výsledky.

Vplyv na produktivitu práce má množstvo faktorov, medzi ktoré určite patrí aj dĺžka stráveného času v práci, preto aj vzhľadom na automatizáciu a digitalizáciu **nastáva čas zamyslieť sa nad skracovaním pracovného času**.

SÚVISLOSŤ MEDZI PRODUKTIVITOU PRÁCE A ODPRACOVANÝMI HODINAMI

ROK: 2017

ZDROJ: OECD

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Ak niekto tvrdí, že nízke mzdy sú dôsledkom nekvalifikovanej pracovnej sily, tak sa mýli.

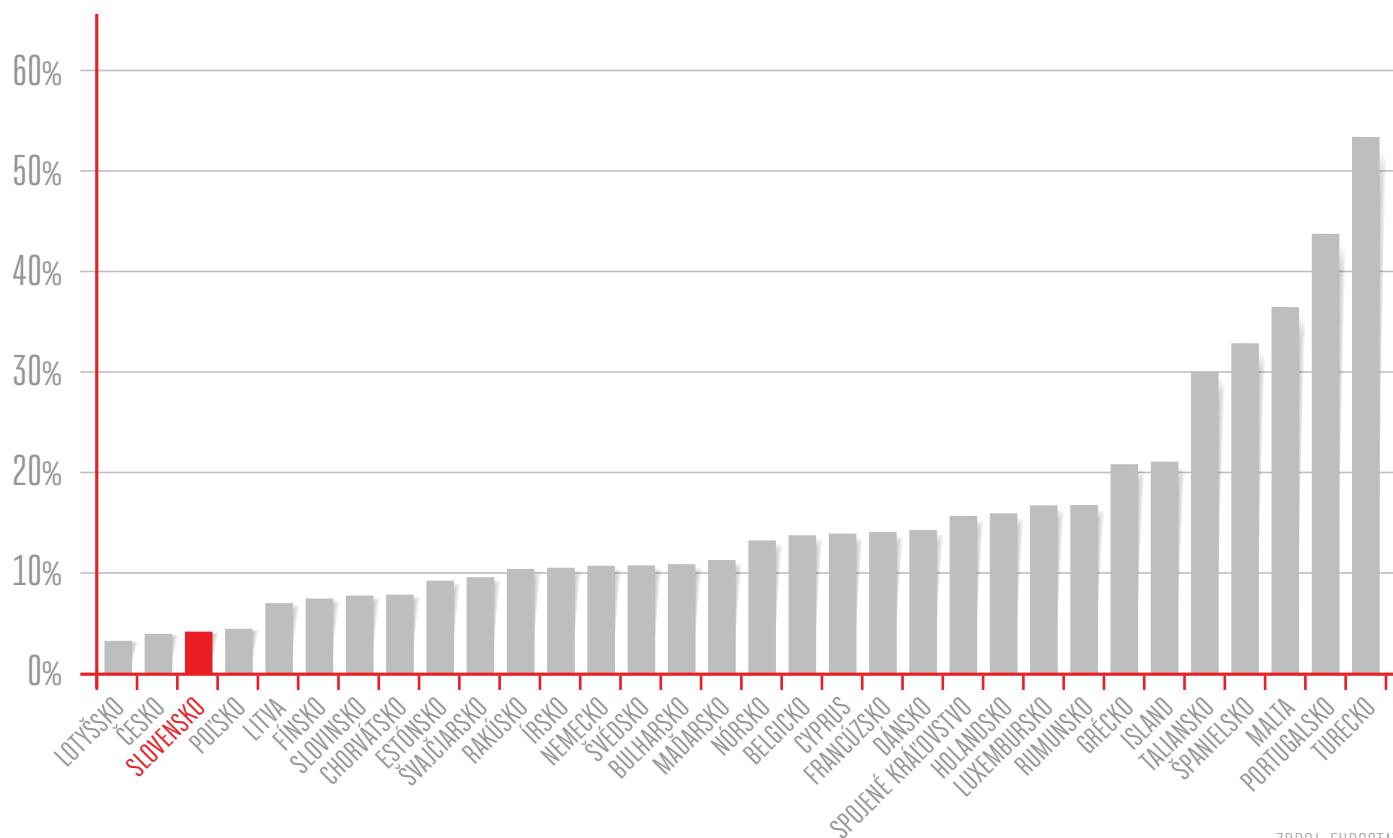
Podľa tejto štatistiky sme krajina, kde je podiel nekvalifikovanej pracovnej sily jeden z najmenších (4,8 %). Naopak, napríklad v Dánsku je podiel nekvalifikovanej pracovnej sily na celkovej nezamestnanosti až 19 %, alebo v Nemecku 12,5 %. Napriek tomu tieto krajiny nízkymi mzdami netrpia.

Naopak, svojimi mzdami odčerpávajú pracovnú silu zo Slovenska, pre ktorú sú tamojšie mzdy príťažlivé.

PODIEL NEKVALIFIKOVANÝCH ZAMESTNANCOV NA CELKOVEJ ZAMESTNANOSTI

ZAMESTNANCI SO ZÁKLADNÝM VZDELANÍM ALEBO NIŽŠÍM AKO ZÁKLADNÝM VZDELANÍM - ROK 2018

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Produktivitu máme vysokú, pracovné tempo máme rýchle, prečo tomu nezodpovedá mzdové ohodnotenie?

Prosperita z podnikov sama od seba na zamestnancov nestečie. Druhá časť práce, ktorú **zamestnanci musia urobiť, je vyjednať si** to, čo pomohli vyprodukovať.

Odbory sa u nás dostali do zlej situácie. Odborová organizovanosť je u nás okolo 13 % a pokrytie kolektívnymi zmluvami približne 25 %-né.

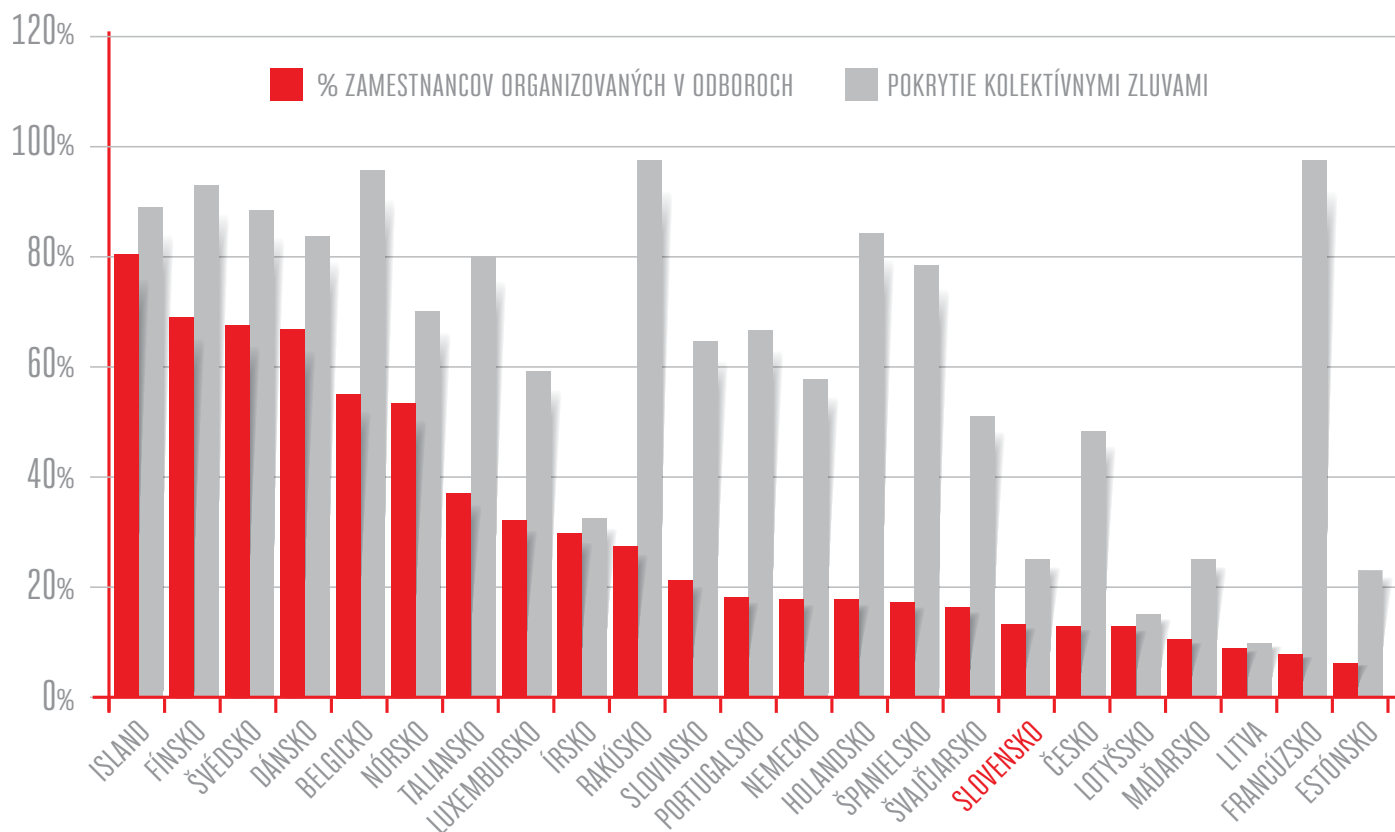
Je štatisticky dokázané, že tam, **kde sú pracovné miesta pokryté kolektívnymi zmluvami, sú mzdy v priemere o 18 až 20 percent vyššie** ako vo firmách, kde kolektívne vyjednávanie nie je.

Jednou z príčin nízkych miezd pri takej vysokej produktivite je teda **schopnosť našich zamestnancov združovať sa a vyjednávať**.

ODBOROVÁ ORGANIZOVANOSŤ A POKRYTIE KOLEKTÍVNymi ZMLUVAMI

ROK: 2013

ZDROJ: ILO

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Na grafe vidíte porovnanie rastu reálnej produktivity práce s rastom reálnych miezd od roku 2005. Okrem krízového roku 2009 je jasne vidno, že rast reálnych miezd nekopíruje rast reálnej produktivity práce. Až v posledných rokoch dochádza k dobiehaniu tohto rastu a až v roku 2018 začína rast reálnej produktivity práce s rastom reálnych miezd korešpondovať.

Pritom je potrebné zdôrazniť, že graf zobrazuje indexáciu od roku 2005 a teda to neznamená, že v roku 2005 boli produktivita práce a reálne mzdy v súlade.

RAST PRODUKTIVITY PRÁCE VS. RAST REÁLNYCH MIEZD NA SLOVENSKU

ROK: 2018

ZDROJ: PRODUKTIVITA PRÁCE - EUROSTAT (REAL LABOUR PRODUCTIVITY PER PERSON)

REALNA MZDA - SU SR A EUROSTAT (PRIEMERNÁ NOMINÁLNA MESAČNÁ MZDA V EUR, NP3112QR - SU SR; HICP - PRC_HICP_AIND - EUROSTAT)

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

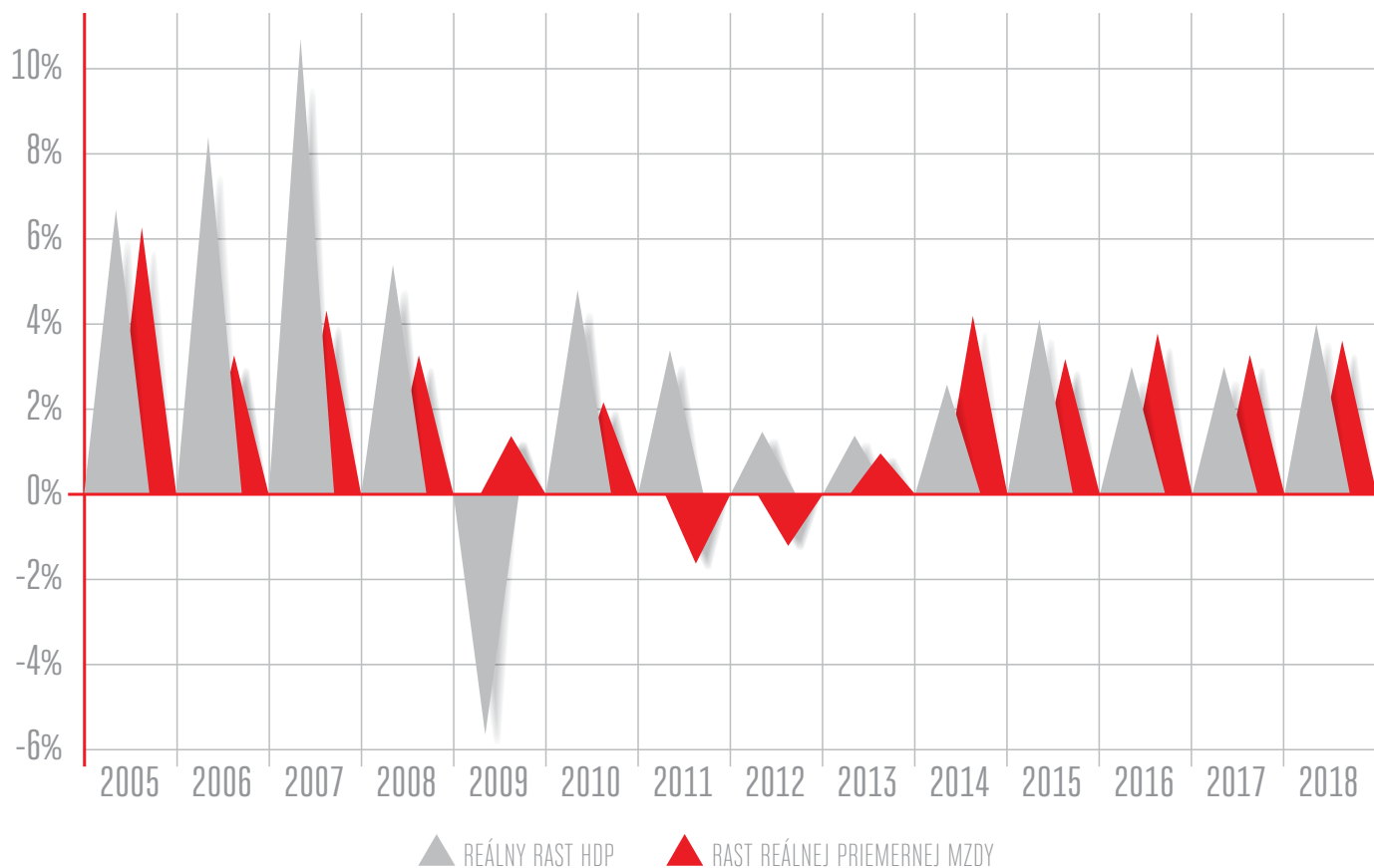
2019

Je síce dobrá správa, keď nám rastie ekonomika, ale je už zlá správa, keď za rastom ekonomiky zaostáva rast miezd. Zo vzniknutej nerovnováhy potom profitujú firmy a strácajú zamestnanci. Od roku 2005 takmer v každom roku rástlo naše HDP rýchlejšie ako mzdy. Výnimkou bol krízový rok 2009 a rok 2014, keď sme zaznamenali defláciu. Malá zmena nastáva až v rokoch 2016 a 2017, pričom v roku 2018 znovu rastie HDP rýchlejšie než reálne mzdy.

REÁLNY RAST HDP VS. REÁLNY RAST PRIEMERNEJ MZDY (V %)

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Obidva grafy porovnávajú údaje **po zohľadnení cenovej hladiny** v jednotlivých štátoch.

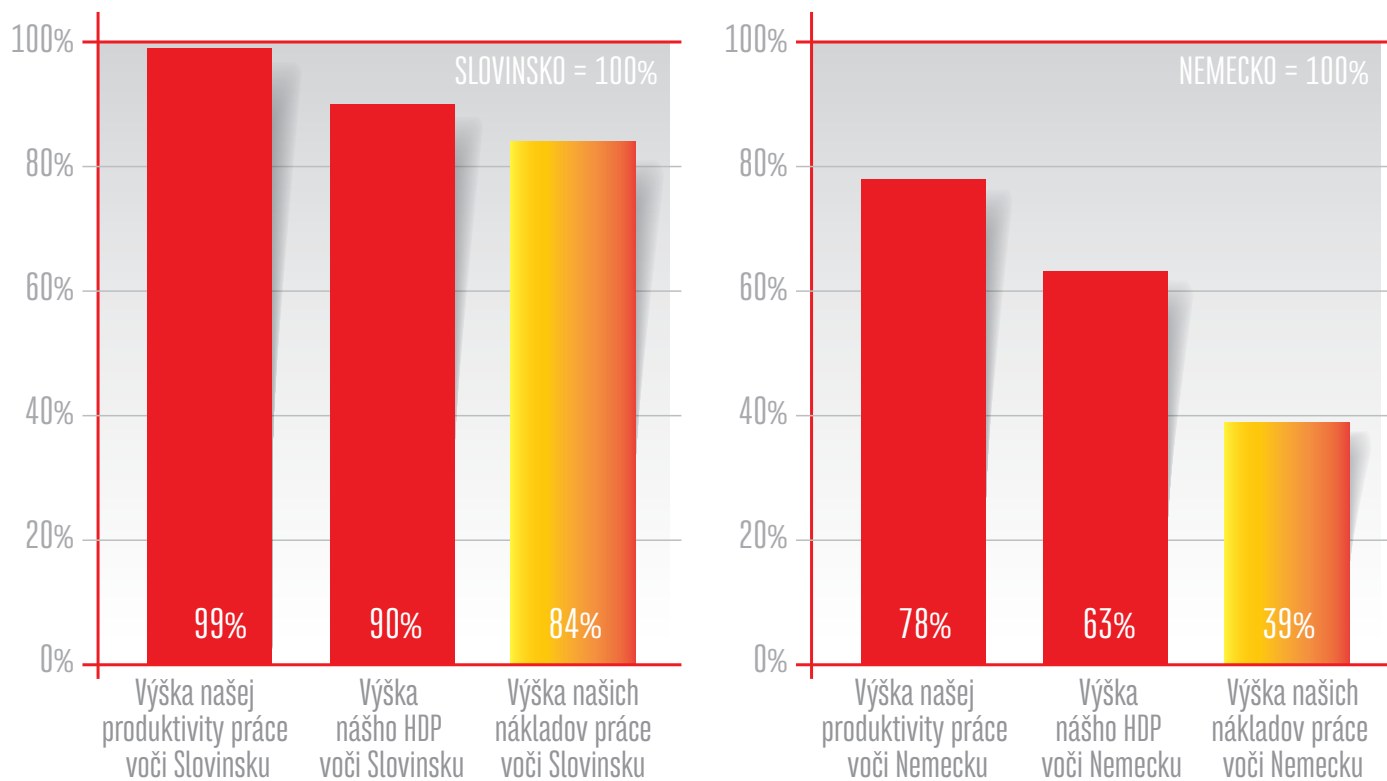
Voči Nemecku máme **78 percentnú produktivitu práce**, naše **HDP** voči nemeckému je vo **výške 63 percent**, ale náklady práce na zamestnanca (čiže aj vrátane odvodov zamestnávateľa) sú len **vo výške 37 percent oproti tým nemeckým**.

Výška našej **produktivity práce** v sledovanom roku **dosiahla 99 percent voči slovinskej produktivite práce**. Naše **HDP** bolo **vo výške 90 percent**, no **náklady práce na zamestnanca boli vo výške 84 percent**.

POROVNANIE SLOVENSKO – SLOVINSKO – NEMECKO (V PPS)

ROK: 2018

ZDROJ: EUROSTAT

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Vyššie mzdy by sme za súčasného stavu mohli dosiahnuť silnejšou aktivizáciou slovenských zamestnancov a zároveň je potrebné čo najviac uľahčiť kolektívne vyjednávanie ako základný nástroj vyjednávania slovenských zamestnancov. Ľudia musia začať vyjednávať.

Ak chceme zároveň meniť model ekonomiky, bez investícií do výskumu a vývoja to nepôjde. Napriek tomu zase patríme na chvost v rebríčku investícií na výskum a vývoj.

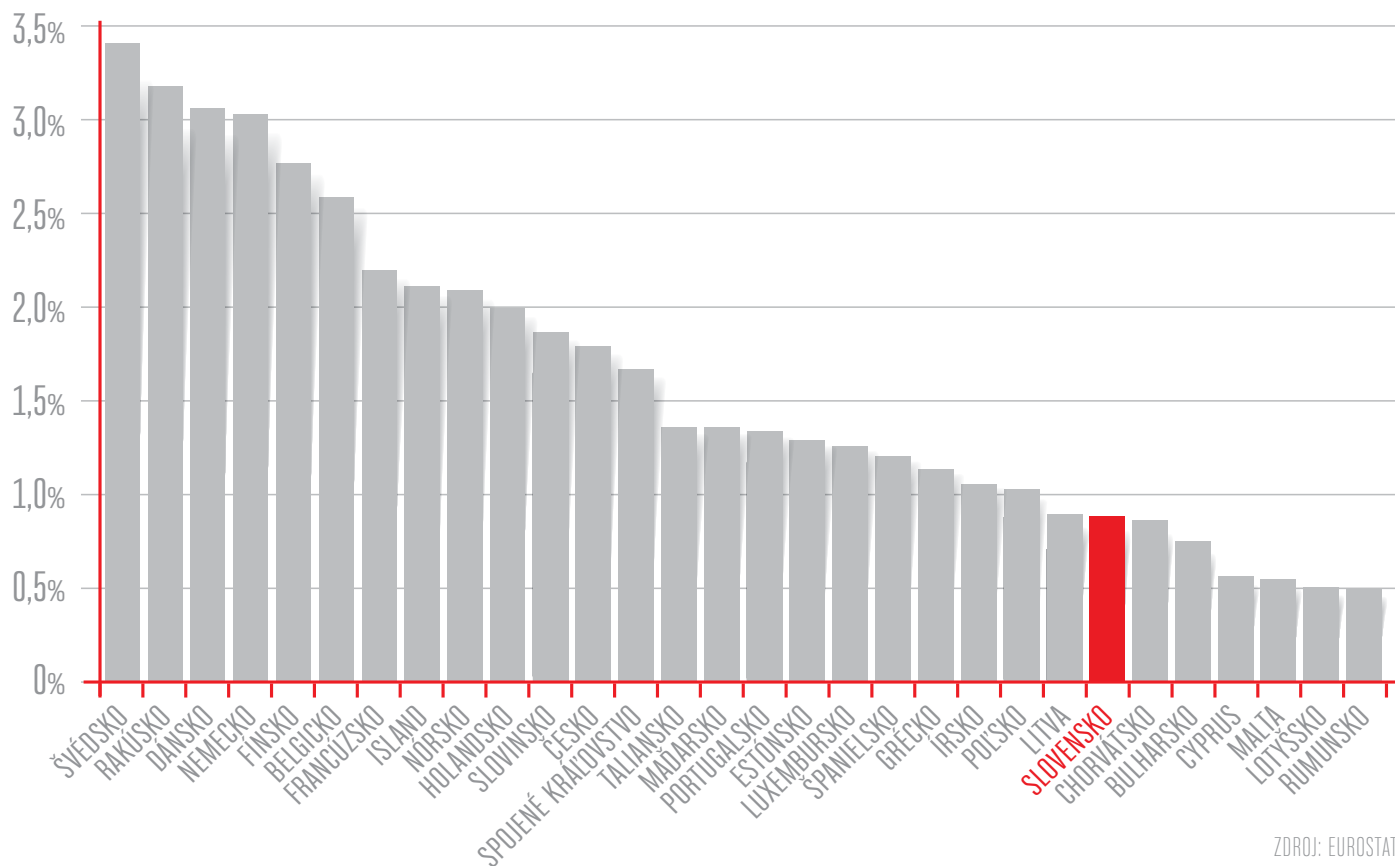
Kým Slovensko dávalo na výskum a vývoj v roku 2017 0,88 percent z HDP, Poľsko 1,03, Chorvátsko 0,86, Maďarsko 1,35 a Česko 1,79. Slovinsko dáva na výskum a vývoj 1,86 percentá z HDP.

Rakúsko na porovnanie dáva na výskum a vývoj 3,16 percent z HDP.

HRUBÉ DOMÁCE INVESTÍCIE NA VÝSKUM A VÝVOJ AKO % Z HDP

ROK: 2017

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

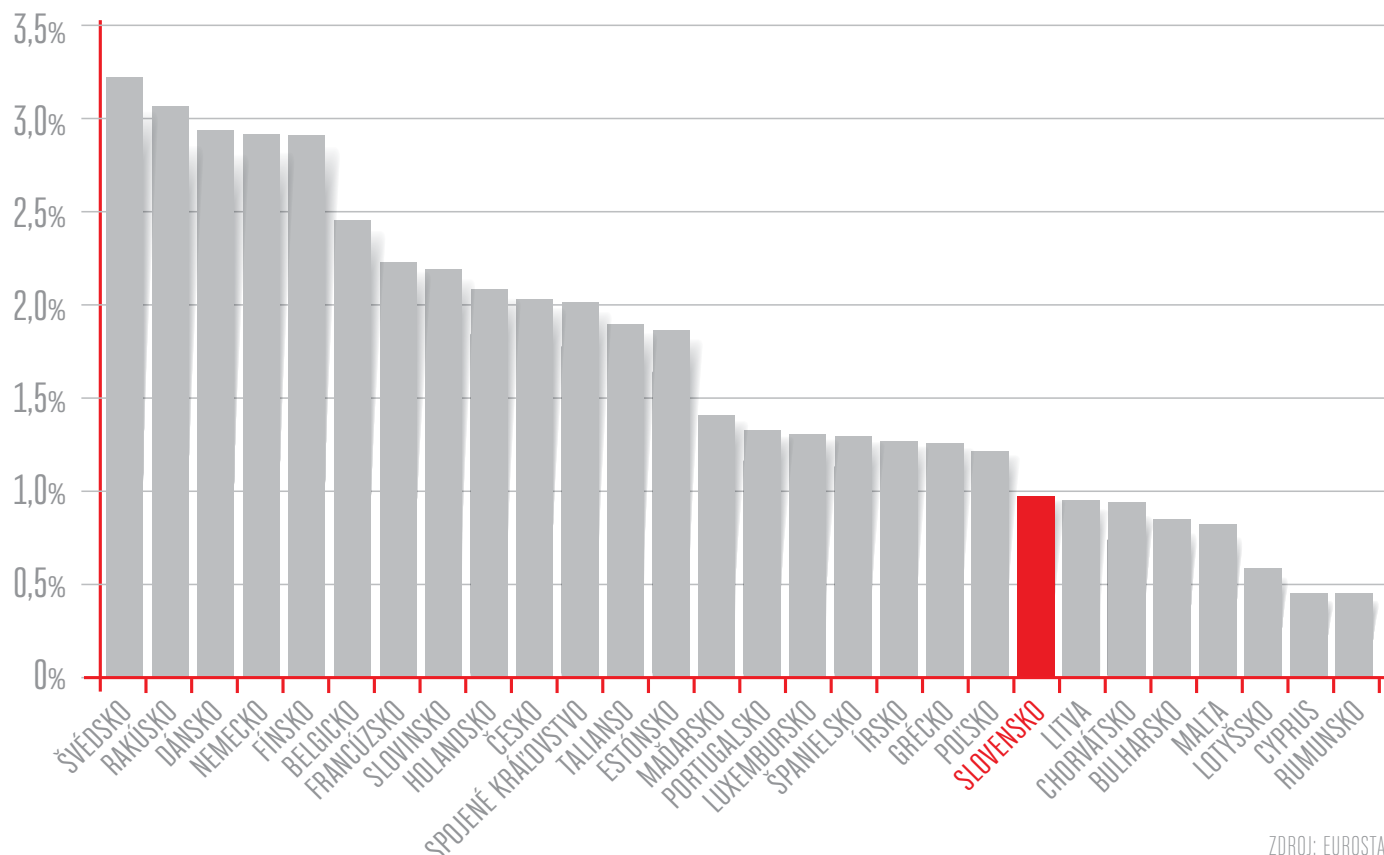
2019

Rovnako pokrľkávame, keď porovnáme priemer výdavkov na výskum a vývoj za roky 2015 až 2017.

HRUBÉ DOMÁCE INVESTÍCIE NA VÝSKUM A VÝVOJ AKO % Z HDP

((PRIEMER ZA ROKY 2015 AŽ 2017))

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Nie sú to len celkové investície na výskum a vývoj, ktoré sú nízke. **Samotné firmy nemajú ambíciu investovať do výskumu a vývoja.**

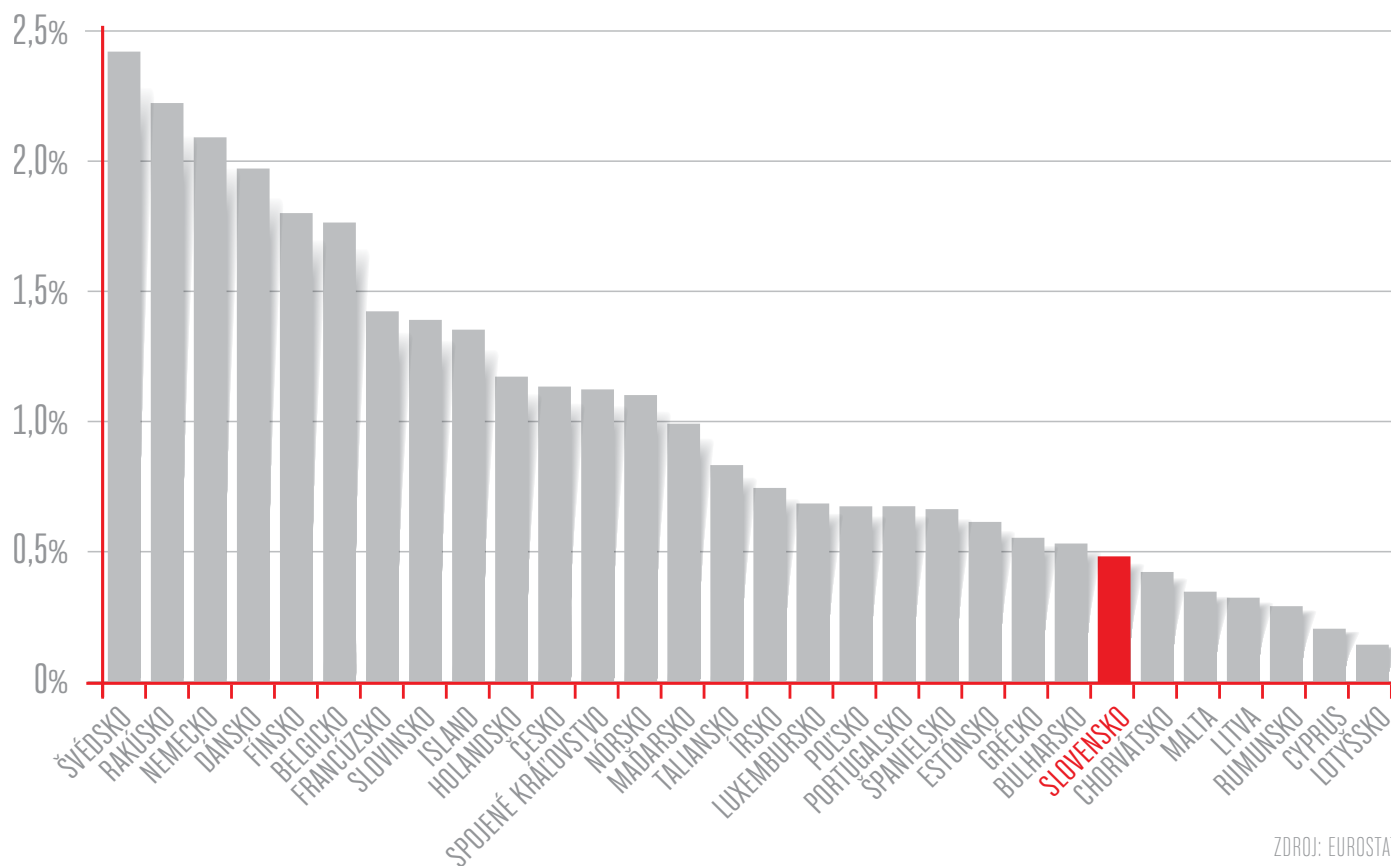
Asi vás to neprekvapí, ale **opätovne sme na chvoste.**

Ak firmy nebudú investovať do rozvoja technológií, procesov a nápadov, **budú naďalej hrať druhú ligu.** Toto však za nich nikto neurobí.

PODIEL FIREMNÝCH INVESTÍCIÍ NA VÝSKUM A VÝVOJ AKO % Z HDP

ROK: 2017

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

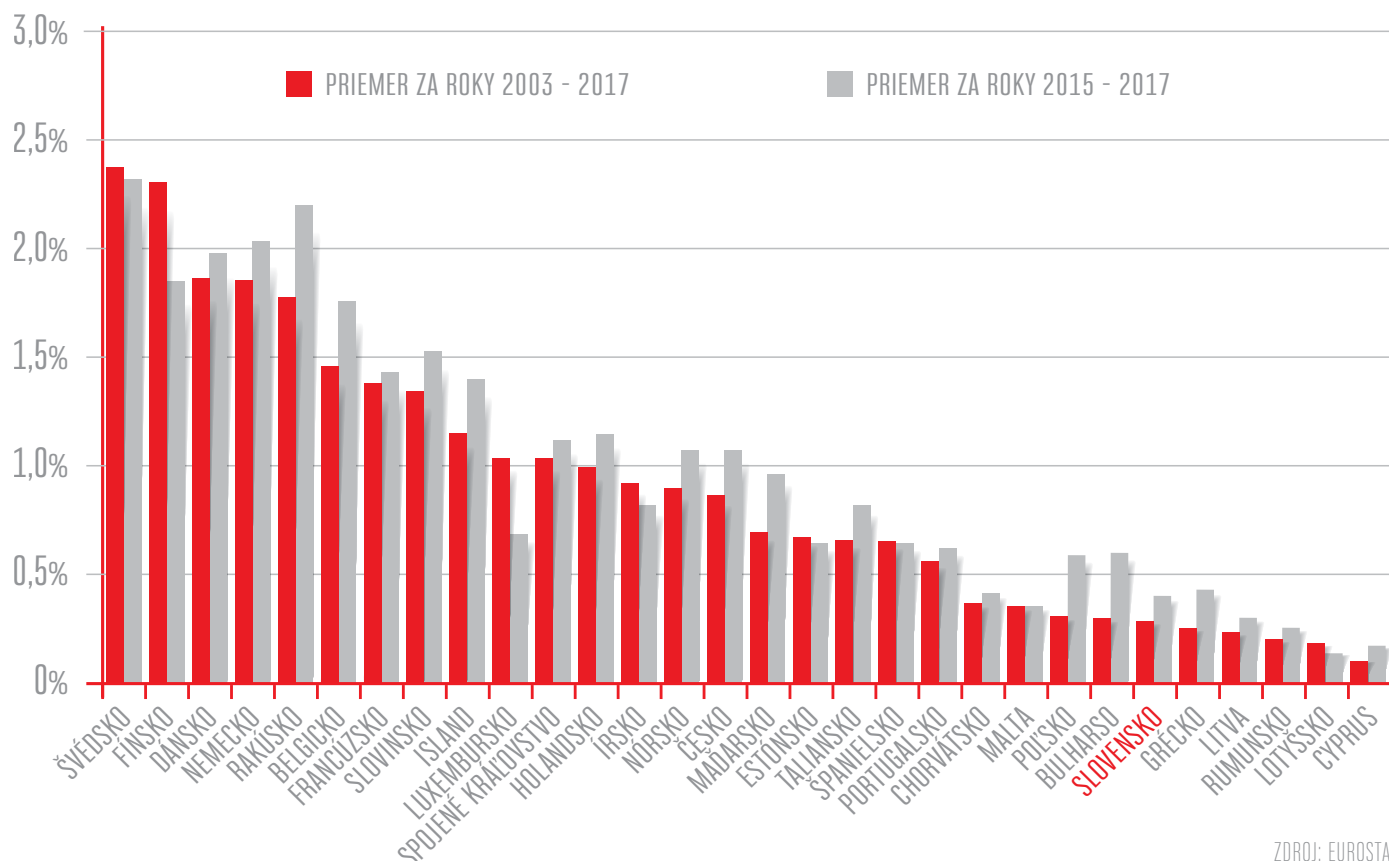
2019

Na grafe vidíte priemer firemných investícií do výskumu a vývoja za roky 2003 až 2016 a za roky 2015 až 2017.

Kde je **Slovensko**? Takmer **na konci**.

PODIEL FIREMNÝCH INVESTÍCIÍ NA VÝSKUM A VÝVOJ AKO % Z HDP (PRIEMER ZA OBDOBIE)

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Koľko toho Slováci vlastnia?

Vieme urobiť porovnanie čistého finančného majetku ako podiel na HDP na hlavu.

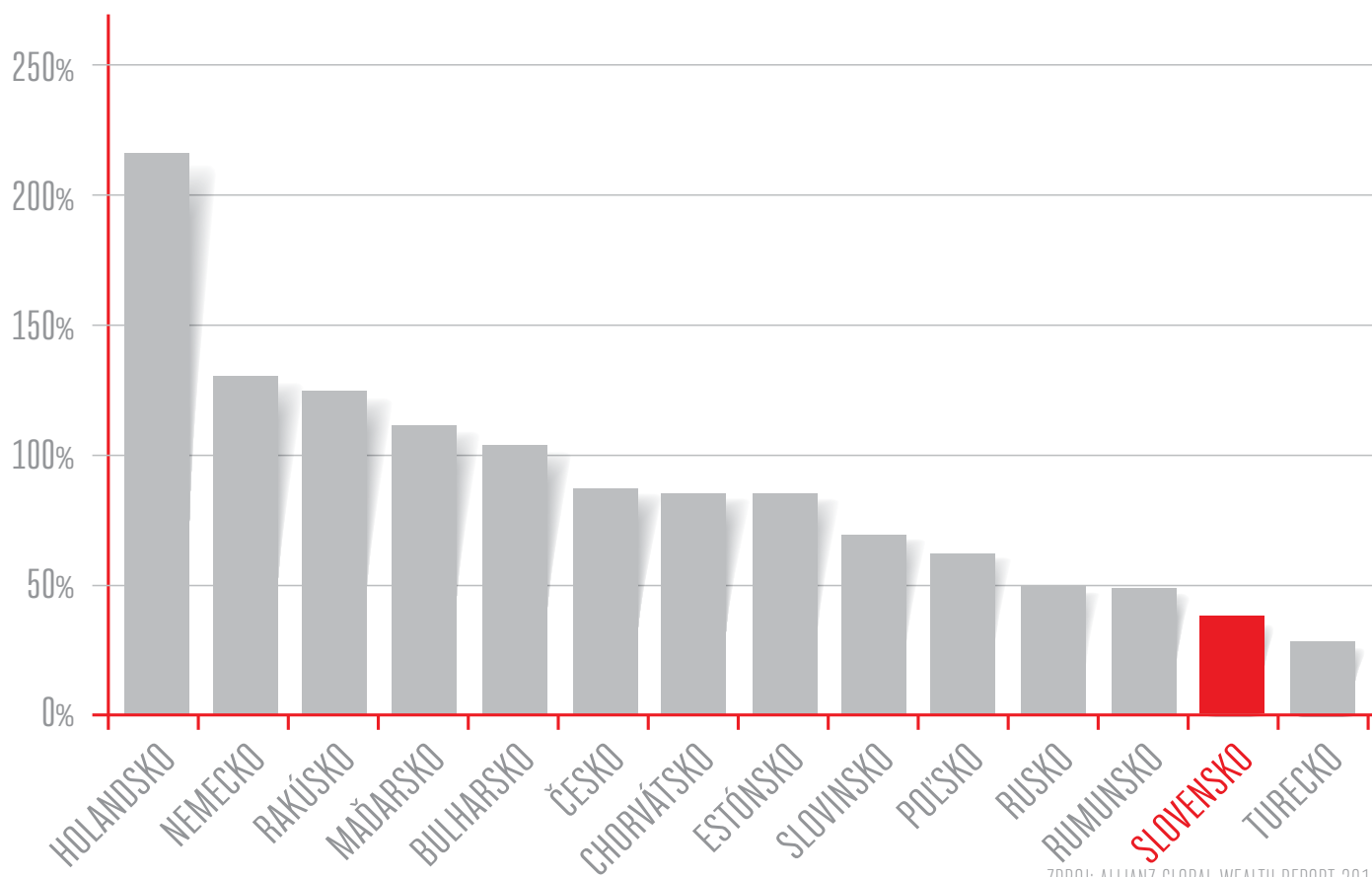
Z nízkych príjmov toho veľa nebude. V porovnaní s krajinami V4, Slovinskom, Estónskom a Chorvátskom **sme na tom opäť**, ako inak, **najhoršie**. Pri nízkych mzdách **sa iný výsledok ani nedá očakávať**.

Slováci **vlastnia len 38 percent HDP** na obyvateľa. **Viac majú** dokonca aj **Bulhari a Rumuni**.

SLOVENSKÉ DOMÁCNOSTI VLASTNIA LEN ZLOMOK Z HODNOTY HDP

ROK: 2018

ZDROJ: ALLIANZ GLOBAL WEALTH REPORT 2019

KONIEC NÍZKYM MZDÁM!

2019

Na záver sa pozrime na rast miezd v krajinách V4.

Slovensko? Nechcem vás demotivovať, ale sme na tom takmer najhoršie.

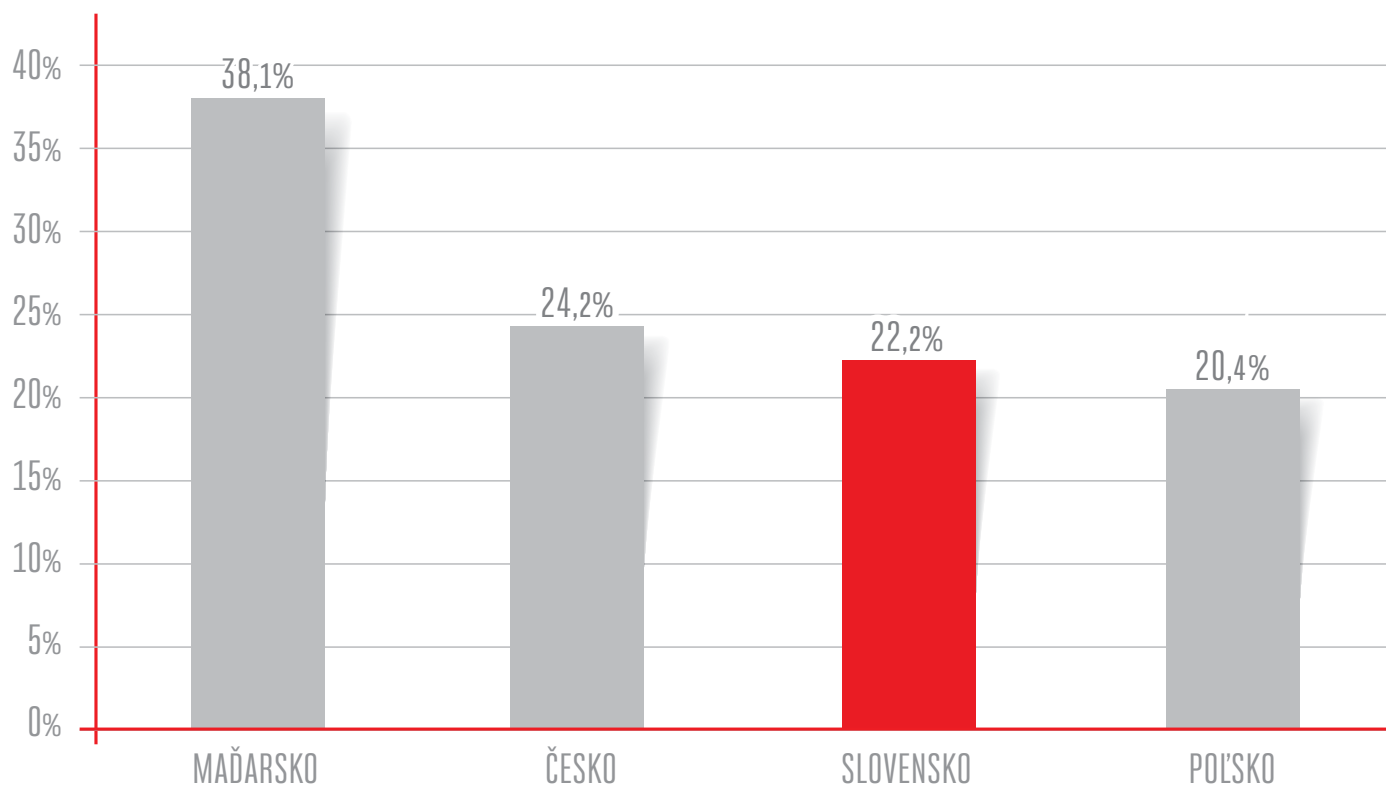
Kým v Maďarsku **za dva roky** stúpla priemerná mzda o 38,1 %, v Česku o 24,2 %, v Poľsku o 20,4 %, **na Slovensku stúpili mzdy za tri roky o 22,2 %.**

Máme nízke mzdy a ešte aj pomaly rastú.

Naša spoločnosť sa potýka s vážnymi obavami v súvislosti s demografickou krízou, odchodom ľudí do zahraničia, voľbou antisystémových strán, a zároveň naša ekonomika prosperuje ako nikdy predtým. Ak ako politici nezačnete rozmýšľať nad tým, ako vyriešiť to, aby sa táto prosperita rozlievala aj medzi pracujúcich, nikdy tieto problémy nevyriešime.

RAST NOMINÁLNYCH HRUBÝCH MIEZD OD JÚLA 2016 DO JÚLA 2019 VO V4 V DOMÁCEJ MENE

ZDROJ: ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR, ČESKÝ ŠTATISTICKÝ ÚRAD, TRADINGECONOMICS.COM, HUNGARIAN CENTRAL STATISTICAL OFFICE

ZAÚJÍMAVOSTI

- V roku 2018 u nás v noci pracovalo viac ako 16 % zamestnancov - sme na 1. mieste v rebríčku. Druhí za nami sú Taliansko a Malta skoro s polovičným podielom zamestnancov pracujúcich v noci (9 %). V Nemecku pracuje v noci iba 5,1 % zamestnancov, v Poľsku 2,4 % zamestnancov, v Čechách, Rakúsku a Švédsku menej ako 6 %. Dlhodobá práca v noci má na svedomí vznik cukrovky, vysokého krvného tlaku, onkologických ochorení a zvyšuje riziko mŕtvice.
- V roku 2018 sme medzi prvými i v rebríčku v práci v nedeľu: až 17 % zamestnancov na Slovensku pracuje v nedeľu. Holandsko (19,7 %) a Írsko (19,4 %) sú tesne pred nami. Naproti tomu od nás, v nedeľu pracuje len 10,6 % zamestnancov v Slovinsku a v Česku, 11,8 % zamestnancov v Nemecku, 2,6 % zamestnancov v Poľsku, 5,9 % zamestnancov v Maďarsku.

ZAÚJÍMAVOSTI

- V počte odpracovaných hodín v roku na zamestnanca tiež nezaostávame. V roku 2018 sme priemerne každý odpracovali 1698 hodín - aj to len oficiálne priznaných. (Slovinsko 1603, Rakúsko 1511, Holandsko 1433, Nemecko 1363). Z krajín V4 sú na tom o čosi horšie všetky ostatné krajiny: Česko 1792, Poľsko 1792, Maďarsko 1741). Inými slovami, to, čo Nemec odrobí za 10 rokov, stihne priemerný Slovák urobiť za 8.
- Všimnite si, ako pomaly sa približujeme v mzdovej úrovni k západným krajinám. Ak si prepočítame hrubé mzdy cez paritu kúpnej sily, teda zohľadníme aj cenové hladiny na Slovensku a v Nemecku, tak zistíme, že v roku 2005 sme dosahovali 33,5 % nemeckých miezd a v roku 2018 to bolo 35,7 % nemeckých miezd. Posunuli sme sa o "závratné" dva percentuálne body. Ak za tie isté roky cez paritu kúpnej sily porovnáme náklady práce, tak v roku 2005 sme dosahovali 35,1 % nemeckých nákladov práce a v roku 2018 to bolo 39 %. Za 13 rokov sme sa posunuli o 4 percentuálne body. Je to katastrofa.

 Pracujúca chudoba

 www.KoniecNizkymMzdam.sk

 info@KoniecNizkymMzdam.sk

PRACUJÚCA CHUDOBA